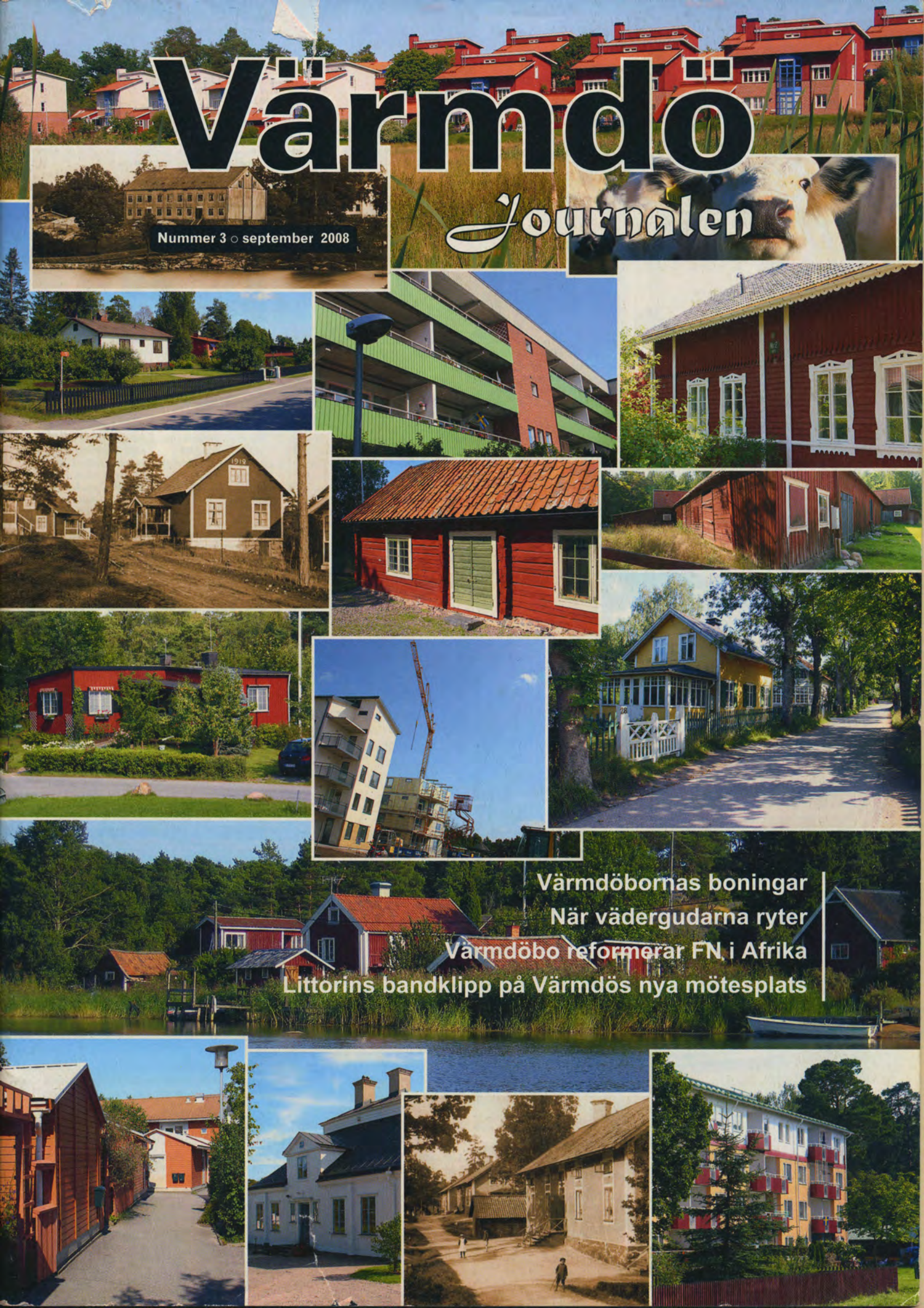

Värmdö

Journalen

Nummer 3 ◦ september 2008

Värmdöbornas boningar

När vädergudarna ryter

Värmdöbo reformerar FN i Afrika

Littorins bandklipp på Värmdös nya mötesplats

BIRGIT WAHRENBORG
Chefredaktör och ansvarig utgivare. Journalist. Bred kommunal erfarenhet. Tidigare ansvarig för Värmdö kommuns informationstidning under nära 30 år. Väl förtrogen med Värmdös och Gustavsbergs historia, styre och leverne.
– Planering och sociala frågor ligger mig särskilt varmt om hjärtat.
Egenföretagare, Värmdö Informationstjänst, med information som sin devis. Från ax till limpa. Allt från visitkort till tidningar och böcker. Bor i Gustavsberg och har tre katter.

CHRISTER HEDBERG
Bor i Aspvik, norr om Gustavsberg. Frilansjournalist/redaktör med mångårig erfarenhet av samhällsfrågor, information och media. Numera egenföretagare men med ett långt förflutet som kommun- och landstingspolitiker (s) bl a som kommunalråd i Värmdö kommun under 15 år.
– Jag är engagerad i frågor om demokrati, kultur och samhällsplanering liksom miljö- och folkhälsoarbetet i det växande Värmdö. Under lediga stunder spelar jag gärna amatörteater i Gustavsbergs Scenstudio eller ger mig ut på resor.

LOTTA JOHANSSON
Journalist och föreningsmänniska, en av rösterna i Gustavsbergs Bandy och Hammarby Speedway. Inflyttad i kommunen sedan tolv år tillbaka och har lärt känna den främst genom föreningslivet. Är på Värmdö Journalen främst ansvarig för sportbevakningen, gärna då motorsport, bandy, dans och segling som ligger nära hjärtat. Föreningslivet har stor drivkraft och har alltid haft det i vårt samhälle. Traditionellt anses det svenska föreningslivet fungera som en skola i demokrati. Konkret handlar det om att människor engagerar sig i olika frågor, skaffar sig kunskaper och medvetenhet.

LENNART KARLSSON
– Efter långvarigt administrativt arbete gick jag gick i pension för några år sedan. Under åren har jag byggt upp en stor erfarenhet av föreningsliv inom olika organisationer. Jag ser våra folkrelser och den så kallade sociala ekonomin som en viktig ingrediens i vår kommuns utveckling. Med mina noter och artiklar vill jag spegla verksamheten i våra föreningar och presentera de händelser som har stor betydelse men ofta inte väcker så stort intresse i övrig media. Jag tillhör de icke professionella skrivarna.

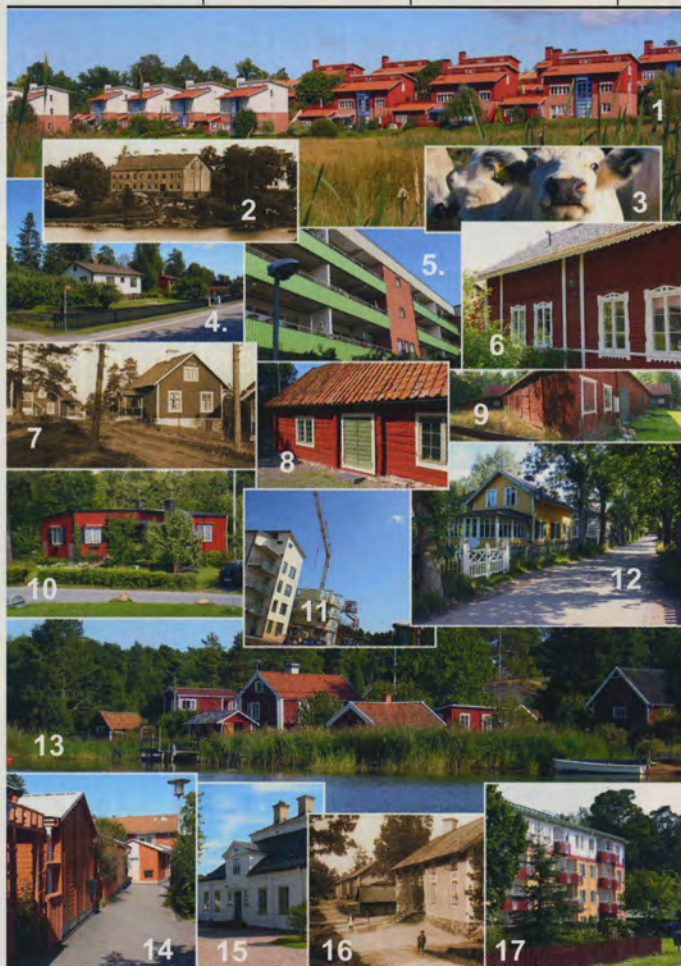
AGNETA ÖSTERMAN
Egenföretagare. Bosatt på Måja sedan 1982 och egenföretagare som så många ö-bor. Har bred erfarenhet av skärgårdspolitiska frågor både lokalt och regionalt och arbetar aktivt för en livskraftig skärgård året runt.
– Jag brinner för skärgårdsfrågorna och vill lyfta fram "inifrånsperspektivet". Skärgårdssamhälle får inte bli bortglömda mellan oktober och april om de ska förbli trevliga besöksmål. Mellan maj och september.

BÖRJE JOSEPHSON
Ex-reklamredaktör och thrillerförfattare. Bor i Farsta Slottsvik och är numera pensionär med råge.
– Under större delen av mitt yrkesverksamma liv jobbade jag med broschyrer och kundtidningar åt de olika divisionerna inom Gustavsbergs Fabriker. Jag tror mig känna företagets historia i grunden. Jag har också ett kommunalpolitiskt förflutet bl a i Värmdös dåvarande räddningsnämnd och som nämndeman i Nacka tingsrätt.
– Jag skriver gärna om de rika keramiska traditionerna i Gustavsberg och om den spännande utvecklingen mot något av ett nytt konstnärs- och designcentrum.

AMMI LUNDHOLM
Sjuksköterska på ett äldreboende. Trivs med att vårda och ge människor omsorg.
– Att skriva medicinska artiklar som kan vägleda människor till en bättre hälsa är drivande men även ett poetiskt inslag i skrivandet passar mig. Jag tycker också om att röra mig i naturen och sjunga i kör. Bor i centrala Gustavsberg men är född och uppvuxen i Upplands Väsby. Familjen består av en dotter och två barnbarn som jag umgås med så mycket jag kan. Jag tycker nog själv att jag är en kreativ och nyfiken person som gillar att ta för mig av livet och vara med där saker och ting händer.

Omslagsbilden

1. Farsta Slottsvik i Gustavsberg byggt av JM av i slutet av 1900-talet och i början 2000-talet. Både äganderätter och bostadsrätter.
2. Statbyggnaden i Gustavsberg byggd 1825 för arbetare vid den blivande porslinsfabriken. Revs 1907 när nya kyrkan byggdes.
3. Det finns flera bondgårdar i Värmdö.
4. Villaområde Hemmesta 1950-1960-talet.
5. Nelsonstigen i Gustavsberg. Hyresrätter från 1970-talet.
6. Grindstugatan i Gustavsberg byggt 1871-73. Den första bruksgatan.
7. Tallåsen. Enfamiljshus uppförda 1911-20 för barnrika familjer. Ut- och invändiga förändringar på bebyggelsen har skett.
8. "Ödmannska skolan" till minne av den förste läraren/prästen på Ingarö, Samuel Ödmann. Timmerstuga intill prästgården på Ingarö. Uppförd i början av 1800-talet.
9. Ekonomibyggnader i Stavnäs by.
10. Höjdhagen var det första bostadsområde som porslinsfabriken under KF lät uppföra. Enfamiljshusen präglas av funktionalistisk stil.
11. Pågående nybyggnation i Farstadal, Gustavsberg. Här byggs både bostadsrätter och hyresrätter.
12. Allén vid den gamla bygatan i Stavnäs idag Allévägen, planterades år 1880. Allén bidrar till att ge byn en speciell karaktär.
13. Harö by i Värmdö skärgård.
14. Fiskgjusevägen i Gustavsberg. Byggår 1986. 108 hyresrätter.
15. Fågelbro fick i början på 1600-talet säteriättigheter. Mangårdsbyggnaderna uppfördes under 1720-talet sedan den gamla gården bränts ner av ryska trupper 1719. De både flygelbyggnaderna med höga säteritak är goda exempel på senkarolinsk arkitektur.
16. Mariagatan i Gustavsberg uppförde 1891-99. Husen är i en och en halv våning. Husen har byggts om sedan 1800-talet. Området har även förtätats.
17. Stavnäs gårde. Byggår 1967, tillbyggnad en våning 1996-97. 176 lägenheter med hyresrätt.

TILL SALU - PILHAMNS SKOLA - INGARÖ

Historisk byggnad om totalt ca 450 kvm angränsade mot kanalen och kyrkan

Pris 5.900.000:-

BJURFORS

VÄRMDÖ 08-570 19 570

Återställningsarbetet fortgår som planerat Inflyttning i slutet av det här året

Branden på Nelsonstigen fick ett våldsamt förlopp. BILD: EMIL TORNIAINEN

Ett häftig brand drabbade den 5 juni 2008 VärmdöBostäders fastighet på Nelsonstigen 10 i Gustavsberg. 24 lägenheter omfattades av branden.

Räddningstjänsten var på plats första 20 minuter efter larmet och en orsak till det var att brandstyrkan redan var upptagen med att släcka bl a en skogsbrand.

Kommunens POSUM-grupp samlades snabbt. POSUM står för psykosocialt omhändertagande och är en samverkan mellan socialtjänst, kyrka, vårdcentral, vuxenpsykiatri och vid behov även barnpsykiatri. I detta fall ingick även representanter för VärmdöBostäder i gruppen. Det är socialtjänsten som har det övergripande ansvaret.

– Vi bestämmer vilka sociala insatser som behöver mobiliseras, säger **Alf Widmark**, enhetschef på Värmdös socialkontor. Ett kriscentrum upprättades i församlingshemmet Kyrketan i Gustavsberg. Krisgruppen hjälpte till med att skaffa tillfälliga boenden, ekonomiskt bistånd mm och psykiatrin tillsammans med socialförvaltningen hjälpte till

Alf Widmark, enhetschef på Värmdös socialkontor.

Återställningsarbetet går som planerat och beräknas bli klart i slutet av det här året. BILD: IW

med det psykosociala arbetet.

– Kyrkan har flera gånger i olika krissituationer visat stor kompetens och förmåga att organisera olika insatser, som att ordna förplägnad, att ställa lokal till förfogande och liknande praktiska åtgärder. Kyrkan liksom läkare och sjuksköterskor från vårdcentralen är värda allt beröm.

– I en situation när ens bostad brunnit är det många frågor som den enskilde har. Hur ska det bli? Var ska vi bo? Hur får jag tag på min medicin? Vad täcker försäkringen? Hur blir det kläder? En viktig fråga för oss i gruppen var att kontakta försäkringsbolagen.

– Tack vare bra information och samordning inom krisgruppen behövdes inga extraordinära åtgärder. Och det måste jag säga att de människor som drabbades visade en fantastisk styrka i den svåra situationen, understryker Alf Widmark.

VärmdöBostäder och socialtjänsten hade möten med krisgruppen varje dag de första dagarna efter branden och även ”öppet hus” i hyresgästlokalen på Nelsonstigen varje dag de första veckorna efter branden. Därefter var fjortonde dag. Läkare, brandpersonal och representanter från försäkringsbolagen deltog också.

Idag pågår sanering och återställning av de tolv lägenheter som är mest drabbade. Entreprenör är Värmdö Bygg AB. Några få lägenheter är i stort sett oskadda men samtliga lägenheter är idag evakuerade.

Arbetena med att återställa yttertak och fasad beräknas vara klara under september. Återställning av lägenheterna pågår och beräknas bli färdigt i slutet av det här året.

– Vi har kontinuerliga möten med våra hyresgäster. De drabbade har visat stort tålamod och vid mötena har hyresgästerna förklarat sig nöjda med den information som getts och kunnat ställa sina frågor, säger **Lars Larsson**, förvaltare hos VärmdöBostäder.

– Vi har ordnat annat boende till de hyresgäster som haft behov av det. Några har själv skaffat temporär bostad under återställningen.

– Återställningsarbetet fortgår som planerat och vi håller ständig kontakt med både entreprenör och försäkringsbolag, säger **Björn Blomkvist**, VD i VärmdöBostäder AB.

Björn Blomkvist, VD i VärmdöBostäder AB

– Vilken ekonomisk belastning som branden i slutändan kommer att medföra för VärmdöBostäder är det fortfarande för tidigt att ange. Det kommer att krävas en hel del förhandlingar innan den slutliga kostnaden för VärmdöBostäder är utredd.

– Samarbetet med alla berörda har fungerat bra och att VärmdöBostäders personal klarat en svår situation föredömligt, avslutar Björn Blomkvist.

TEXT: BIRGIT WAHRENBORG

Hej Värmdö Kommuns krisorganisation!

Vid branden på Nelsonstigen 10 i Gustavsberg den 5 juni var vår skadereglerare Peter Lundmark ute på brandplatsen samma eftermiddag.

När jag pratade med honom några dagar senare så berättade han att han blivit mycket positivt överraskad och imponerad över kommunens krisorganisation.

Han uttryckte sig ungefär så här "Dels hade de någon som som ansvarade för att vi försäkringsbolag fick information i ett tidigt skede. Förutom det så gav hela organisationen ett väldigt proffsigt intryck när man såg hur de tog hand om de drabbade. Jag önskar att alla inblandade

får en dunk i ryggen, det betyder så mycket när man får lite positiv feedback."

Såklart att sådan positiv feedback bör framföras. Så från Länsförsäkringar Stockholms sida vill jag bara önska lycka till med fortsatt arbete och framföra vårt beröm för goda insatser.

Med vänlig hälsning
Eva Allqvist
Chef Affärsområde Privatkund
Länsförsäkringar Stockholm

Mötesplats Värmdö

Samlad kompetens för en snabbare väg till arbete och studier

I nyrenoverade lokaler mitt i Gustavsbergs centrum finns nu alla resurser för arbetssökande Värmdöbor. Den samlade kompetensen ska öka möjligheten till en snabbare väg till arbete och studier. Här finns:

- **Arbetsförmedlingen**
- **Försäkringskassan**
- **Värmdö kommun**
 - Centrum för Arbete och Studier (CAS)
 - Representanter från Socialkontoret

Även rekryteringsträffar, facklig information och seminarier om budget- och skuldrådgivning erbjuds – och mycket mer!
Mötesplats Värmdö är en plats för både spontana träffar och planerade aktiviteter. Välkommen.

Adress:

Skärgårdsvägen 7, plan 2

Öppettider:

Mötesplats Värmdö är öppet för drop in
måndag-torsdag kl. 9.00–17.00, fredag kl. 9.00–14.00.

Arbetsförmedlingen måndag-fredag kl. 10.00–14.00.

Försäkringskassan fredagar kl. 10.00–14.00 (from 26/9 -08).

Övriga veckodagar svarar Arbetsförmedlingen på enklare frågor
angående Försäkringskassan.

VÄRMDÖ KOMMUN

För mer
information
kontakta
Eva Barnes Sundqvist
08-570 482 73
eva.barnes-sundqvist
@varmdo.se

Fortsatt hög skatt och flera återställare i budget 2009

Den politiska majoriteten, Allians för Värmdö (m-fp-kd-c), har nu presenterat den ekonomiska inriktningen för Värmdö 2009 – 2011. I den finns löften om vårdnadsbidrag, hemtjänstpeng, ö bibliotek och spårbilar. Men skatten ska vara oförändrad och besparingarna ligger fast.

Fyra herrar och en dam presenterade kommunens budget för 2009. Peter Bondesson (fp), Stefan Dozzi (kd), Jonas Nilsson (m), Monica Pettersson (m) och Hans Lindqvist (c).

BILD: IW

Det var en samlad Allians för Värmdö som vid en presskonferens den 3 september presenterade den ekonomiska inriktningen i budget 2009. Visserligen var inte alla detaljer klara men färdvägen var utstakad. Kommunstyrelsens f.d. ordförande **Jonas Nilsson** (m), flankerad av sina alliansbröder, gav förutsättningarna i sin inledning.

– Vårt arbete med att få ordning på ekonomin fortsätter. Besparingarna på 54 mkr under perioden ligger fast och det blir en bibehållen hög kommunalskatt. Målet är att skapa ett resultat på 25 mkr, noterade han inledningsvis. Men det finns också utrymme för satsningar.

– **Från första januari 2009** införs ett vårdnadsbidrag på 3 000 kr i månaden för föräldrar som väljer att vara hemma med barnet, berättar **Stefan Dozzi** (kd). Beräkningen är att reformen under året kan omfatta 50 barn och kostar 1,8 mkr. Vårdnadsbidraget är viktigt för kristdemokraterna, säger han, och är glad över att den nu också omfattas av övriga partier i alliansen.

Folkpartiets Peter Bondesson, vill satsa på näringslivsfrågorna och var nöjd med att det i budgeten nu ligger en ny tjänst på samhällsbyggnadskontoret för exploateringsfrågor. Han lyfte också fram utbyggnaden av förskoleplatserna för 120 mkr under de kommande åren och ö biblioteken.

– Vi behöver ta tag i den frågan. Nedläggningsbeslutet om ö biblioteken var aningen förhastat, tillstår Peter Bondesson, som nu lägger 150 tusen kronor för att hitta lokala lösningar ute på öarna. Han pekade också på att återinföra 1 mkr till ungdomssatsningar liksom 4 mkr extra till barn i behov av särskilt stöd i skolan.

Nytt är även att avsätta resurser för extra ordinära händelser exempelvis en större brand eller liknande.

– Vi inrättar nu en katastroffond i kommunstyrelsen på 1 mkr, säger Jonas Nilsson, som också framhåller det fortsatta arbetet med korta bygglovtider och bra tempo i detaljplanarbetet liksom infrastrukturens satsningar. Bland dem nämns utbyggnad av gång- och cykelnätet och idrottsplatser med 10 nya miljoner till VärmdövalLEN.

– **Nästa år införs** kundval inom hemtjänsten med ett pengssystem. En viktig valfrihetsreform där du själv får bestämma vem som ska komma hem till dig, säger **Monica Pettersson** (m). Hon räknar även med att vårdboendet i Ljung ska stå klart nästa höst och planerna på nytt vårdboende på Ingarö ska inledas.

– **För Centerpartiet finns** två viktiga frågor i budgeten. Tydliga skrivningar om en spårbilslinje i Värmdö, kanske till Hälludden, liksom ordentliga satsningar på förnyelsebar energi, som vi nu är överens om, framhåller **Hans Lindqvist** (c). Han betonar också det goda samarbetet i de sociala frågorna och behovet av ungdomsbostäder och hyresrätter.

Nya medarbetare i Värmdö

Marielle Andersson är ny informatör på kommunledningens kommunikationsavdelning, där hon ska arbeta med såväl strategiska frågor som praktiskt informationsarbete. Marielle kommer närmast från en informationschefstjänst i Svenska kyrkan i Tyresö.

En ny tjänst som utbildningschef har etablerats i Värmdö. **Maria Ljungkvist** tillträder den nya tjänsten 1 oktober 2008. Hon kommer närmast från en rektorstjänst i Danderyd.

BILD: DARIO O'DONNELL

Hålluddens konsthall på väg att förverkligas

Från de inspirerande idéerna om att lägga en stor ny konsthall på Hålludden söder om Gustavsberg i Värmdö i början 2000-talet börjar nu konturerna klarna. I en bygglovsansökan redovisas huvuddragen av anläggningen.

Byggrätten i området är betydande med sina 30 000 kvm. Det förslag som nu presenterats i grova skisser liksom en modell, som visas på kommuntorget i kommunhuset i Skogsbo kan sammanfattas enligt följande: Självaste kosthallsbyggnaden har lite stil av en fabrik med sågtands-lanterniner för ljusinsläpp och solfångare. Exteriört är det svarttjärad träpanel och betong med en högsta punkt om 30 meter. En del av taken ska täckas med växten sedum. Invändigt kommer byggnaden att innehålla en luftig entrégård med reception, butik, toaletter, administrationslokaler och kontor, kök, restaurang med bar och café liksom uteservering mot sjösidan. Men den huvudsakliga ytan går till ett 10-tal stora rymliga utställningslokaler för flexibelt utnyttjande, flera med rejäl rymd och takhöjd. Här finns också artistrum med loger liksom utrymmen för förråd, teknik m.m. All byggrätt har inte utnyttjats utan en del är reserverad för hotell och spa i en senare etapp.

Till anläggningen hör också en byggnad med åtta lägenheter, två- och fyrrummare för personal. Plats finns även för parkering av 120 bilar och 6-7 turistbussar liksom 200 reservplatser vid hög belastning. Vid tomträns ska anläggas ett 30-tal p-platser för det rörliga

Modell över den planerade konsthallen på Hålludden söder om Gustavsberg. Modellen är utställd på kommuntorget i kommunhuset på Skogsbovägen 9-11 i Gustavsberg.

BILD: IW

friluftslivet. Tillfart till anläggningen sker via Hålluddsavfarten från Värmdöleden och från sjösidan där båtbygga anläggs.

Bygget beräknas påbörjas inom ett år.

– Det är svårt att i dagsläget exakt säga när det hela blir klart, säger projektledaren **Tony Heap**.

Öster om konsthallsområdet ska JM bygga ett 30-tal exklusiva villor. Detaljplanen för dessa har nu vunnit laga kraft.

TEXT: CHE

Gustavsberg – Kvarnberget 2

*Bo sjönära
i trivsamt skärgårdsmiljö*

I hjärtat av Gustavsberg ligger Kvarnberget. Här kan du bo med havet runt knuten och storstadens puls på bekvämt avstånd. Vi erbjuder ett småskaligt boende med 48 nya lägenheter i vackra och moderna flerfamiljshus. Den yttre stilen bygger på traditionella kvaliteter med moderna inslag. Inredningen kännetecknas av väl genomtänkta detaljer och en modern, tidlös design.

Pris	1 210 000 – 3 850 000 kr
Storlek	1 rok – 6 rok, 39 – 135 kvm
Månadsavg	2 625 – 6 310 kr
Inflyttning	Preliminärt sommaren/hösten 2009
Visning	Välkommen att boka tid för privat visning
Kontakt	Tore Skedelius, 08-782 11 64, tore.skedelius@jm.se

www.jm.se

Hus att trivas i

Nya bostadsrätter i hjärtat av gamla Gustavsberg

Perspektiv bostadsrättsföreningen Kedjebacken i Gustavsberg.
BILD: SWECO ARCHITECS

Värmdö Bygg Bostad AB uppför tre flerbostadshus i hjärtat av gamla Gustavsberg åt Bostadsrättsföreningen Kedjebacken. Det är första gången sedan miljonprogrammets dagar som det byggs bostadsrätter i denna centrala del av Gustavsberg.

Området är beläget invid Skeviksvägen, mellan klassiska Lugnet och de gamla bruksgatorna med kort gångavstånd till skolor, simhall, affärsgalleria och kommunikationer.

I närområdet finner man stora natur och rekreationsområden med bland annat motionsspår, strövområden, båthamn, häststallar mm.

Brf Kedjebacken kommer att omfatta tre byggnader om sammanlagt 104 välplanerade lägenheter i storlekar från 1 rok till 4 rok med modern design. Tyngdpunkten ligger på mindre 2:or och 3:or som lämpar sig för små familjer eller ensamstående men det finns också ett antal större lägenheter i byggnaderna.

Valen av material är genomgående av hög kvalitet med parkett i samtliga rum och kakelklädda väggar i badrum. Varje hus får en välutrustad gemensam tvättstuga samtidigt som lägenheterna utrustas med tvättmaskin och torktumlare. Föreningen kommer att disponera en övernattningslägenhet för medlemmarnas gemensamma brukande.

Inflyttning är planerad från och med september 2009.

Försäljningen startar nu i september 2008 och sköts av HusmanHagberg i Gustavsberg. Totalentreprenör är Värmdö Byggentreprenöer AB.

Hus sökes!

Villor, fritidshus, sjöställen, kedjehus, radhus, tomter

Vi har nu mycket stor efterfrågan på alla typer av fastigheter inom Värmdö och Nacka kommun.

- Prisgaranti och en omfattande marknadsföring
- Fri värdering och juridisk rådgivning
- Snabb, effektiv, diskret och personlig handläggning
- Alla prislägen av stort intresse, även exklusiva sjöställen
- Se vår hemsida www.husnet.nu

Värmdö Mäklarbyrå

Aukt. Fastighetsmäklare Etabl. 1978

Kontor Värmdö: 571 686 00 • Kontor Stockholm: 722 03 22
• www.husnet.nu

VÄRMDÖ ARKITEKTER

Det lokala, personliga arkitektkontoret.

Vi erbjuder alltid en första gratis konsultation.

Värmdö Arkitekter AB
Tyra Lundgrens väg 6
Gustavsbergs hamn

Eva Lindström A msa
070 496 93 53
Loita Stokstad A msa
070 415 89 27
www.varmdoarkitekter.se

EXBO

Örhammar
Mäklartjänster AB

Rekommenderade Mäklare • 0708-16 88 85

SÄLJTANKAR =
FRI VÄRDERING

08-571 688 85

Aukt. Fastighetsmäklare
Clarence Örhammar

www.exbo.se

ERIK OLSSON NYPRODUKTION
PRESENTERAR

GUSTAVSBERG / VÄRMDÖ

Brf Prästgården

Dansk design i svensk natur

Sjaelsö uppför inom kort kvarteret Prästgården i hjärtat av Gustavsberg. Här finner du en smakfull kombination av dansk design och susande svenska furor. Avskalad estetik möter kulturrik skärgårdsmiljö. Inga kompromisser, inga dussinlösningar. Välkommen att njuta av stilsäker vardagsdesign och ett boende där alla sinnen får sitt.

För mer information om projektet, vänligen besök
www.brfrastgarden.se

Ansvarig mäklare:

Andreas Fasteson

Erik Olsson Fastighetsförmedling AB

andreas.fasteson@erikolsson.se

 SJÆLSØ

Erik Olsson
NYPRODUKTION

E-post: nyproduktion.sthlm@erikolsson.se
Telefon: 08-5888 1460 Fax: 070-595 13 30

Danskt på Prästgårdsberget

Det danska företaget Sjaelsö bygger nio radhus och 18 lägenheter med bostadsrätt på Prästgårdsberget i centrala Gustavsberg. Radhusen är i två plan, några med souterräng. Lägenheterna ligger dels i övre plan, dels med souterräng.

Husen i bostadsrättsföreningen Prästgården, högt uppe på berget, har ett säregnet uttryck. Modernt, danskt och lite vågat. Den svarta matta träpanelen och det lika svarta pulpettak har harmonierar med de enkla och rena formerna.

Bygget beräknas påbörjas under 2008 och står klart nästa år.

– Insatserna varierar mellan 2, 4 och 3,7 miljoner kronor. Månadsavgiften blir mellan 3 600 och 5 900 kronor, berättar Andreas Fasteson hos Erik Olsson Fastighetsförmedling AB som sköter försäljningen. – Den danska designen sticker ut från mängden, det är något nytt, friskt och oväntat bland de svenska trädstammarna.

Före detta kyrkoherdebostaden är numera i privat ägo.

Sjaelsö är ett av Danmarks största börsnoterade fastighetsföretag. Bostadsproduktionen är främst fokuserad till efterfrågade lägen i expansiva bostadsområden. I Sverige bedrivs verksamheten genom det

Brf Prästgården ligger i centrala Gustavsberg.

BILD: DYNAGRAPH

helägda dotterbolaget Sjaelsö Sverige AB. Hela koncernen har 250 medarbetare och omsatte 2007 drygt 7,8 miljarder SEK.

Ny årsring i Ebbalundsområdet

Radhusen får ett modernt snitt.

BILD: WHITEVIEW.

Markarbeten har nu börjat för flera nybyggnadsprojekt i Ebbalundsområdet i gamla Gustavsberg. Detta unika område, med sina bruksgator från 1800-talet och framåt, kommer att förtätas. En mycket känslig verksamhet ur kulturbevarande synpunkt. För området finns en aktuell detaljplan som antogs 2005 och som reglerar detta. Men när grävskoporna nu rullar in reagerar många när de i full skala ser hur förändringen blir.

Två aktuella projekt är dels ytterligare tre större "stadsvil-

lor" i Skeviksgatans bortre del samt dels tre radhuslängor i området mellan Skeviksgatan och torpet Ebbalund, med infart från Gamla vägen. Här ska byggas tretton radhus i ett modernt snitt med faluröd och grå panel och glaspartier. Alla radhusen har en inredd vindsvåning och fyra radhus har en källarvåning. Husen är ritade av Kontur arkitektkontor AB.

En debatt har uppstått om hur dessa byggnader stämmer överens med planens intentioner och vad som egentligen menas

Nu har bygget av småhus mellan Skeviksgatan och Ebbalund påbörjats. I detaljplanen står att området inte ingår i bruksgatorna varför en ny årsring kan förväntas.

BILD: CHE

med en ny årsring i ett gammalt bruksområde.

– **De nya Stadsvillorna** utmed Skeviksgatan ansluter i färg och form till de befintliga husen, men med ett modernt innehåll, säger **Harald Gamrell** på Kontur.

– På så vis blir de en länk mellan gammalt och nytt i Ebbalund. De nya radhusen är moderna även i sitt formspråk, precis som detaljplanen föreskriver, men med en lågmäld färgskala i falurött och grått.

Idéer om 41 småhus vid Höjdgatan

Här på Höjdgatsplatån vill en ex-ploatör bygga 41 exklusiva småhus i en bostadsrättsförening.

BILD: CHE

Värmdöföretaget T Johansson & Co Förvaltnings AB har planer på att bygga 41 småhus med bostadsrätt, totalt ca 5000 kvadratmeter, på höjdgata-

tån väster om Höjdgatan i centrala Gustavsberg. Markägare är i dagsläget JM AB.

– Utredning om infrastruktur pågår, säger Tonic Johansson hos fastighetsbolaget.

Husarkitekt är Hidemark & Stintzing Arkitekter AB. Området bedöms ha ett toppläge (s.k. AAA-läge). De planerade 41 husen, mellan 91 och 153 kvadratmeter stora, blir i två våningar med bl a takterrass.

Georgien berör även oss i Värmdö

Mitt under den kinesiska OS-invigningen i början av augusti möttes vi av beskedet om krigshandlingar i Georgien. Ett litet land vid Svarta havet, bland annat omringat av det stora Ryssland i norr och Turkiet i söder.

Den lilla republiken från forna Sovjetunionen ser ut att bli en bricka i stormaktspelet mellan USA och Ryssland. Men även om Georgien och världspolitiken kan synas långt från Värmdö finns ändå beröringspunkter. **Lars Alenfalk**, centerpolitiker från Värmdö och fd kommunalråd med ansvar för näringslivsfrågor, känner sig både berörd och lite orolig.

– Jag följer utvecklingen i Georgien med viss oro, säger han bekymrat. Det är ett land som jag lärt känna och som vill frigöra sig från det ryska beroendet. Men de ser nu ut att ha hamnat i en stormaktskonflikt, säger han.

Lars Alenfalk kom i kontakt med en av Georgiens tre autonoma regioner, Adzjarien, när Värmdö kommun 2004 fick besök av en

delegation från Georgien. Då på initiativ av det svenska näringsdepartementet och som politisk ansvarig för näringslivsfrågorna i Värmdö blev han inblandad i besöket. Ett besök som senare utvecklades till ett samarbetsprojekt under flera år.

– Adzjarien med regionhuvudstaden Batumi, ligger vid Svarta havet på gränsen mot Turkiet och är väl inte direkt inblandad i den aktuella konflikten. Men bekymren är de samma menar han. Det handlar om att göra sig fria från den ryska dominansen. Under de år vi hade kontakt var också förändringen påtaglig, tycker Lars Alenfalk.

– Om den här konflikten betyder en återgång till det gamla är det väldigt synd. Visserligen kunde inte vi i Värmdö vara till annan hjälp än att vara positiva pådrivare och medverka till nya kontakter. Vad Georgien behöver är stabilitet för att kunna locka investerare och begränsa deras enorma arbetslöshet.

Han menar också att det är bättre om EU kan ha en roll för Georgien istället för USA. Men då kanske Georgien inte behöver bli brickan mellan två stormakter och vad det kan föra med sig. Möjligheterna för ett gan-

Händelserna i Georgien är oroande, tycker Lars Alenfalk, som försöker följa utvecklingen via Internet. Här med hundarna Birk och Maja.

ska instängt och förhållandevis outvecklat land att hitta sin egen väg och nya partners är en lång process men också farlig, tror han.

TEXT & BILD: CHRISTER HEDBERG

Kvinnliga politiker över gränserna

De kvinnliga politikererna från Namibia gästade servicehuset Gustavsgården. Från Värmdö medverkade centerpolitikerna Karin Nordblom (t.v.), Hans Lindqvist och Anders Jansson (ej med på bilden).

Måndag 1 september fick Värmdö besök av en grupp kvinnliga politiker från Namibia. Besöket ingår i ett SIDA-projekt med fokus på demokrati, jämställdhet och erfarenhetsutbyte.

De namibiska kvinnorna var i Sverige under en vecka och innebar bl a besök i Värmdö kommun. **Inger Krarup** – förskolechef för Vikingens förskola berättade hur man har jämställdhet och värdegrund i fokus. **Lotta Johansson** – Värmdö Föreningsråd – informerade om hur man arbetar med social ekonomi. Senare i veckan besökte man Riksdagen och fick bl a träffa näringsminister **Maud Olofsson**.

Målsättningen var att öka kvinnors inflytande i politiken, förbättra och sprida jämställdhetsarbetet och på lång sikt bidra till att minska fattigdomen i Namibia. Genom att föra samman namibiska kvinnliga politiker från olika partier och föra en gemensam dialog med dem, vill

man öka medvetenheten kring jämställdhet och kvinnors möjlighet till förändring.

– **Vi vill visa** hur vi bygger nätverk i Sverige och dela med oss till våra kvinnor i Namibia och ömsesidigt lära av varandra, säger **Karin Nordblom** (c), värd för besöket på Värmdö

DONA

Secondhandbutik

**Ny
höst-
garderob!**

ÖPPET
TISDAG 10 – 17
ONSDAG 10 – 17
TORSDAG 10 – 17

**Kilopris
på
böcker!**

Gustavsbergsvägen 2, Kullen
www.varmdoforeningsrad.se
www.donasecondhand.se
Tel 570 101 64

Värmdö Journalens frågespalt om Boendefrågor

I vår frågespalt kan du få svar på frågor om boende och bostäder i Värmdö. Till vår hjälp har vi mäklarexpertis om villor och bostadsrätter samt sakkunskap om hyresbostäder. Mejla dina frågor till varmdo.informationstjanst@telia.com eller varmdo.bjurfors.se Välkommen!

Michel Adeheimer
Fastighetsmäklare
och Värmdöbo
Bjurfors, Värmdö.

Villaboendet

Hej, jag undrar om man brukar besiktiga hus innan man köper?

Svar:

Ja, min rekommendation är att man alltid ska besiktiga fastigheten innan man köper. Det är viktigt att man villkorar köpet till att man som köpare känner sig nöjd efter en besiktning, skulle man inte vara nöjd skall köpet återgå i sin helhet. I vissa fall är fastigheten besiktigad redan vid visningstillfället. Detta kan underlätta, men man ska veta att man kan även

göra en egen besiktning. Det är viktigt att besiktningsmannen är godkänd av SBR, bransch förbundet för besiktningsmän.

Kan skattemyndigheten hjälpa till med K5?

Svar:

K5 är en bilaga till deklartionen som upprättas när man sålt en fastighet. Ja jag tror att dom kan hjälpa dig i viss utsträckning, men jag tycker att din mäklare skall göra den. Detta bör ingå i mäklarens arvode, ta kontakt med honom eller henne när det aktuellt så hjälper dom dig säkert.

Funderar på att bygga ett förråd på 20 kvm – får man bygga det?

Svar:

Det är helt beroende på vad byggnadsplanen säger i ditt område. Tag kontakt med kommunens byggnadsnämnd och fråga dom vad planen sä-

ger i just ditt område. En bra service som byggnadsnämnden har är att man kan boka tid på Torsdagar, eftermiddagar, och prata med bygglovshandläggaren i ditt område. Då kan du få reda på det mesta för vad som krävs för att göra bygglovspliktiga ändringar eller tillbyggnader på din fastighet.

Hur stor får en friggebod vara?

Svar:

Den har nyligen ändrats från 10 kvm till 15 kvm. Bör poängteras att det finns vissa regler, förutom att den max får vara 15 kvm, för att slippa bygglov. Placering på tomten, höjd ovan mark och veranda m.m. är saker som påverkar. Mitt råd är även här att ta kontakt med byggnadsnämnden så talar dom om vilka regler som gäller.

Hyresboendet

Vad bänder om min hyreslägenhet totalförstörts av brand?

Med anledning av den dramatiska branden på Nelsonstigen i Gustavsberg frågar vi Hyresgästföreningens ordförande, **Christer Hedberg**, vad som

gäller vid brand. Får hyresgästen flytta tillbaka?

Svar:

Av hyreslagen (10 och 16 paragraferna) föreskrivs att om en lägenhet blir så förstörd att den inte längre kan användas för det avsedda ändamålet, förfaller hyresavtalet. Det är en bestämmelse i hyreslagen som Hyresgästföreningen reagerar starkt på. Det blir katastrof för den enskilda hyresgästen som inte bara blir av med hela sitt hem och tillhörigheter i en brand utan dessutom blir helt hemlös, anser Hyresgästföreningen. Det handlar i första hand om att ha rätt att flytta tillbaka om hyresvärdens återuppför lägenheten/huset, vilket enligt lagen inte är självklart. Krav har därför, under många år, ställts till regering och riksdag att ändra lagen i denna del. Förslag om ändringar om det har hittills avvisats, men just nu pågår en lagöversyn där denna problematik ska ses över.

– Det betyder att för närvarande är det helt upp till hyresvärdens välvilja om hyresgästen får flytta tillbaka, konstaterar Christer Hedberg i sitt svar.

Bofakta

I Värmdö finns drygt 15 000 bostäder till de 36 000 invånarna. Av dessa är ca 6 700 villor (45 procent), ca 3 000 bostadsrätter (18 procent) ca 2 500 hyresbostäder (17 procent) och ca 3 100 permanentboende fritidshus (20 procent). Till det kan läggas de ca 12 800 fritidshus hus varav ca 4 800 ute på öarna.

Detaljplan över Mariagatan utställd

Fram till 30 september 2008 är detaljplane-förslaget över Mariagatan 15-19 utställt. Planen syftar till att bebygga platsen med flerbostadshus som en av de första etapperna i projektet "Hela Gustavsberg". Det nya, centralt belägna bostadskvarteret är tänkt att förstärka centrumkaraktären och hjälpa till att befolka centrala Gustavsberg dygnet runt. Bebyggelsen fördelas på sju lamellhus på 3-5 våningar samt ett högre hus på 8 våningar med två souterräng plan. Merparten av parkeringen föreslås ske i underjordiskt garage.

Utställningshandlingar finns tillgängliga på Värmdö kommuns hemsida och på kommuntorget i Kommunhuset, Skogsbo 7-9. Eventuella synpunkter ska skriftligen ha inkommit till samhällsbyggnadskontoret senast den 30 september.

Handlingarna finns Värmdö kommuns hemsida och på kommuntorget i kommunhuset, Skogsvägen 9-11.

Medicinsk Fotvård

Nu är hösten i antågande. Hur ser dina fötter ut?
Unna dig en skön och avkopplande fotvårdsbehandling!

Ring 070-776 95 25 så kommer jag hem till Dig och hjälper Dig med Dina fötter.

FÖTTERNA FÖRST
Lottie Carlsson
Fotvårdsspecialist
Välkommen!

Fler butiker till Gustavsberg

Gustavsbergs Centrum.

KF Fastigheter har sålt Gustavsbergs Centrum och Värmdö Marknad vid Charlottendal till företagsgruppen Genesta. Företaget fortsätter arbetet med att utveckla de båda handelsplatserna.

KF Fastigheter köpte Gustavsbergs Centrum 2001 och har gjort handelsplatsen till ett attraktivt centrum med omkring 20 hyresgäster bl a Systembolaget, Apoteket och Coop Konsum. Värmdö Marknad är en volymhandelsplats som KF Fastigheter byggt och utvecklat efter förvärvet av marken 2003. Inriktningen har varit mot heminredning, fritid, bygg och trädgård.

– Vi är nöjda med att ha utvecklat Gustavsbergs Centrum och Värmdö Marknad till attraktiva och lönsamma handelsplatser samt bidragit till att kommunens tillväxt. Nu kommer vi att satsa på nya projekt, säger **Bernt-Olof Gustavsson**, VD för KF Fastigheter i ett pressmeddelande.

Värmdö Journalen frågar **Hélène Henning**, Asset Manager hos Genesta Property Nordic:

Vilka visioner har ni som ny ägare av Gustavsbergs Centrum och Värmdö Marknad?

Vi ser intressanta utvecklingsmöjligheter för både Värmdö Marknad och Gustavsbergs Centrum. Värmdö kommun har en hög befolkningstillväxt och vi ska verka för att handelsplatserna även framöver erbjuder den handel och service som den växande befolkningen efterfrågar.

Värmdö Marknad är ännu inte fullt utnyttjat. Vilka framtidsplaner finns?

Det finns några spännande projekt som vi hoppas kunna realisera inom en snar framtid. Just nu har vi en butik på ca 1000 kvm ledigt.

Värmdö Marknad vid Charlottendal.

Gustavsbergs centrum upplevs av en del som "övergivet" med hög omsättning av företagare/butiker och flera lediga lokaler. Vilka åtgärder vill ni göra åt det på kort och lång sikt?

Vårt primära fokus är att hyra ut de tomma lokalerna till verksamheter som passar väl in i den befintliga butiksmixen och därmed bidra till att öka centrumets attraktivitet och minska omflyttningen av hyresgäster.

Hélène Henning hos Genesta Property Nordic.

En vanlig synpunkt från lokala näringsidkare är att hyresnivåerna inte ger dem rimliga marginaler. Vilken bytes/prispolitik har ni för era lokaler? Är det möjligt att tillämpa omsättningshyror?

Vårt mål är att tillsammans med hyresgästerna skapa förutsättningar för ökad omsättning till förmån för både hyrestgäster och oss som fastighetsägare. Vad gäller omsättningshyror, så betalar flertalet av våra hyresgäster redan omsättningshyra, vilket vi ser positivt på.

En ständig fråga är hur den stora parkeringen i anslutning till Gustavsbergs centrum ska användas och gestaltas. Har ni idéer om det eller för avsikt att medverka till en uppfräschning av parkeringen?

Parkeringen ägs inte av oss, men vi vill gärna medverka till att utveckla den.

Red. anm: Ägarförhållandena mellan JM och Stena Fastigheter vad gäller den stora parkeringen i Gustavsbergs Centrum är oklara och frågan om kommunal inlösen av marken prövas nu i högre instans.

**VI HAR DJUREN
OCH ALLA TILLBEHÖREN
KOM GÄRNA IN PÅ EN TITT!**

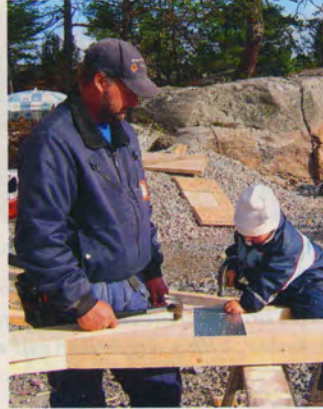
DjurMagazinet

ÖPPET Mån-Fre 10-19, Lör 10-15, Sön 11-15
08-570 333 35 • GUSTAVSBERGS CENTRUM

Bevara genom att utveckla – eller tvärtom?

Alla tycker om skärgården, frågan är bara vad. Ska den bevaras eller utvecklas och i så fall för vem. Många aktörer och varierande argument, vad som är bäst står skrivet i stjärnorna. Vad rymts egentligen i begreppet "skärgård"? Kanske borde vi börja där för att veta vad det

Bilderna får illustrera det levande skärgårdssamhället. De är tagna för några år sedan och föreställer Per Westerberg med släktingen Simon och Camilla Ahlzen med dottern Frida. Både Simon och Frida har vuxit en hel del sedan bilderna togs men båda följer fortfarande gärna med och "jobbar" när det behövs.

är vi pratar om och vad det är som ska bevaras eller utvecklas. Eller inte.

Att skärgården har ett stort värde för Stockholmsregionen är de flesta överens om. Det rörliga friluftslivets tillgång till skärgården nämns i de flesta dokument som över huvud ta-

get handlar om ö-världen. Viktigt, javisst, men är det rimligt att hantera så mycket utifrån vad detta "rörliga friluftsliv" vill ha under en kort sommarsäsong? En säsong som är oerhört beroende av väder och vind dessutom.

Det talas ofta om turismen som lösningen på skärgårdens överlevnadsproblem. Är det så?

Turistsatsningar haltar på många öar, det är svårt att få lönsamhet året runt. När solen lyser med sin frånvaro eller tidningarna skriver om alginvasion – ja, då blir det tomt på öarna. I år tog säsongen slut första veckan i augusti, först kom algerna, sen kom en rejäl storm.

Turism definieras som "flyttad konsumtion" vilket innebär att fritidshusägare också är turister. Den gruppen genererar arbetstillfällen året runt. De handlar i butiken, de åker med båtarna och deras hus behöver repareras, byggas till och underhållas på olika sätt. De öar som idag klarar sig bäst året runt är de som har ett varierat utbud med många entreprenörer och småföretag.

– Det måste skapas jobb säger beslutsfattarna. Men arbetskraftsbristen främst inom hantverksyrken är stor på sina håll och arbetspendlingen om-

fattande ut till vissa öar. Distansarbetsplatser för "kvinnojobb" behövs däremot. Uppdragsgivare finns det gott om, men de kräver bra teknik och säkra kommunikationer. När postservicen försämras och bredbandsuppkopplingarna är av enklaste standard hamnar jobben lätt på annat håll. Och när boendet kostar miljoner och skolan lägger ner tvingas kanske arbetskraften också iväg.

– Skärgården måste bevaras, heter det. Vad exakt är det man vill bevara? Skärgården har funnits i tusentals år och finns nog kvar ett tag till, men precis som allt annat förändras den över tid. Det går inte att stanna klockan! Ska det inte byggas för fastboende? Ska företag och entreprenörer tvingas stanna kvar gårdagens teknik och villkor? Turisterna kommer säkert att fortsätta åka hit på sommaren. Sola och bada om vädret är på rätt humör. Säsongsentreprenörer kanske erbjuder viss service under högsäsong. Men det levande åretruntsamhället – det bevarar man inte genom att förhindra utveckling. Samhället som slutar expandera, de dör.

Utveckla skärgården i stället – satsa på byggande för åretruntboende till rimliga priser. Småskaliga samhällen behöver småskaliga lösningar. Inse att skärgården faktiskt är glesbygd. Bevara skärgårdssamhällena genom att låta dem utvecklas på skärgårdens villkor i nutid. Då utvecklas skärgården som besöksmål med service året runt och dess värden för oss alla bevaras. Tänk vilken guldgruva det skulle kunna bli och då inte bara räknat i pengar!

TEXT & BILD: AGNETA ÖSTERMAN
it – pedagog – skärgårdsföretagare – skribent

Kanholmsfjärdens
MARINA

**VOLVO
PENTA**

MERCURY
MerCruiser

- Service
- Installation
- Försäkringsskadereparation
- **NYHET** - E-handel
- Motorer & Reservdelar
- Sommar och vinterplatser

www.kanholmsfjardensmarina.se
08-571 631 64

Salut för öppen skärgård

Den 19 augusti small startskottet för "Sveriges bästa resebyrå" vid Strandvägskajen i Stockholm. Därmed har turistbolaget Visit Skärgården öppnat sin verksamhet i den fd Shellmacken som nu byggts om till en modern och stilfull skärgårdsentré. Här ska alla som är intresserad av en vistelse i skärgården kunna få information, stöd och hjälp med bokningar och annan turistservice. Målet är att öppna skärgården också under lågsäsongen, som är en oupptäckt del. Den högtidliga invigningen av detta ny turistcentra skedde från den vackert renoverade motorjakten Alba som under salut och svarssalut lade till vid kajen.

– **Nu går vi** över i skarpt läge med öppet varje dag, proklamerade Visit Skärgårdens, Bisse Alm. Skärgården ska flytta in i alla stockholmarnas hjärtan, understök hon vidare.

– **Kan Jukkasjärvi, sälja** hotellplatser med is och kyla borde vi i skärgården kunna sälja lugn och ro, inflikade skärgårdsbon, fiskaren och riksdagsmannen Rune Wikström, med självklarhet i rösten. För Visit Skärgården, som är en sammanslutning av ett 150-tal företag och berörda kustkommuner, är uppdraget att just öppna skärgården ytterligare. Fram för allt tiden mellan augusti och juni under vilken skärgården har mycket att erbjuda.

– **Men som inte** många känner till, vet Bisse Alm, som under flera år arbetat med frågan. I skärgården finns väl så mycket att göra och uppleva under höstlovet, jullovet, sportlovet och påsklovet, som un-

Under stor pompa och ståt invigdes Visit Skärgårdens "resebyrå" vid kajplats 18 på Strandvägen i Stockholm. Bland invigningstalarna fanns fr. v Bisse Alm, vd för Visit Skärgården, skärgårdslandstingsrådet Gustav Andersson (c), riksdagsmannen Rune Wikström (m) och Visit Skärgårdens ordförande Claes-Göran Österlund.

der sommarlovet, konstaterar hon. Visit Skärgården ska hjälpa till att öppna detta för allt fler personer genom att skapa Sveriges bästa resebyrå.

TEXT & BILD: CHRISTER HEDBERG

Nappa på Bed & Breakfast

Har du en sängplats och frukost att erbjuda?
Var med i vår Bed & breakfastkatalog 2009!

WAXHOLMSBOLAGET

Intresserad av att hyra ut en stuga, friggebod eller rum i skärgårdsläge? Var då med som rum och frukostvärd i broschyren Bed & Breakfast i Stockholms skärgård.

Broschyren ges ut av Skärgårdsstiftelsen i samarbete med Waxholmsbolaget. I den beskrivs alla objekt. Priset per bädd och natt är i nivå med vandrarhemmens.

Broschyren trycks i färg och i stor upplaga och delas ut bland annat på turistbyråerna och vid Waxholmsbåtarna.

Gästerna bokar och betalar direkt till dig som värd, inga mellanhänder. Du betalar bara en mindre katalogavgift

Posta eller faxa in kupongen så hör vi av oss!

Eller ring Agneta Bergendal, tel 08-715 29 02 för mer information.

Till Skärgårdsstiftelsen

Box 7669, 103 94 Stockholm, fax 08-440 56 19

Skicka mig Bed & Breakfast-broschyren för 2008.

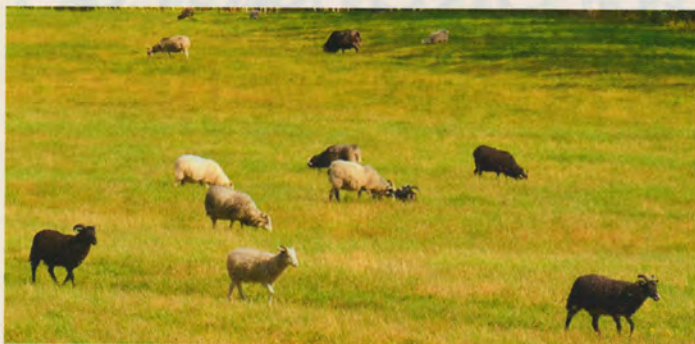
Jag vill veta mer om uthyrning av stuga/rum inför nästa år.

Namn _____

Adress _____

Telefon _____

Slakteri möjliggör mer mulbetad mark

Får är flockdjur men håller ihop släktvis där den socialt starkaste tackan är ledare. En släktgrupp kan bestå av dotter, mor och mormor.

Olle och Kristina Eriksson leder företaget Ö-slakt med Tavastboda slakteri på Värmdö. Det är ett småskaligt slakteri som stod färdigt 2006 och kom till efter ett initiativ av Henri Tengvall, entreprenör och en av den som är mycket aktiv med att utveckla Möja.

Nu har lantbrukarna på Värmdö en möjlighet att finna avsättning för de får och nötkreatur som de föder upp. Det är genom att betas som landskapet hålls öppet. Att starta ett slakteri är inte gjort i en handvändning. Olle och Kristina har lärt sig mycket om teknik, djurhållning, livsmedelshandtering och inte minst EU-regler under resans

gång. Produktionsmålet är att under ett år kunna ta emot 3 000 lamm och 200 nötboskap. Den nuvarande produktionen är ungefär hälften av detta.

Anders och Maria Wågberg föder upp en del av de djur som både håller landskapet öppet och ser till Ö-slakt får möjlighet att erbjuda Värmdöborna en del närproducerat kött. Produktionen även i detta lilla slakteri bör öka då hälften av det lammkött vi äter är importerat. Det behövs fler djur och fler djurhållare i Sverige. Intresset för närproducerade varor ökar stadigt bland konsumenterna.

– Det finns mycket mark på Värmdö och på öarna som behöver hållas öppna, säger Anders.

För de av oss som bor i tätort finns ofta föreställningen att får är djur som sköter sig själva. Men det är inte bara en idyll. Vid ett besök i fårhagen möts vi av stängsel som sträcker sig hundratals meter. Får kan liksom andra husdjur drabbas av olika sjukdomar och tillväxten måste kontrolleras då och då.

– Vi har bland fåren ute vid Malma två ardennerhästar som kompletterar fårens ”arbete”, säger Anders. Hästarna tar det som är grovt och högt och fåren tar det som växer närmare marken.

Anders hustru Maria tar tillvara och bereder fårskinnen. När lammen är klippta spinner hon garn av ullen som sedan används i olika produkter.

TEXT & BILD: LENNART KARLSSON

Intressant företagarefrukost på Djurönäset

Småföretagarna är svensk ekonomis ryggrad, menar **Anna-Stina Nordmark**, VD i organisationen Företagarna. Hon deltog med ett inspirerande anförande vid Frukostakademien, som hölls på konferensgården Djurönäset i juni. Rubriken på hennes anförande var: Hur ska vi få fart på företagandet i Sverige? Frukostträffen samlade närmare 100-talet deltagare. En blandad skara av företagare, föreningsliv och kommunfolk från Nacka och Värmdö kommuner. Spännande var också att uppleva den vackra konferensanläggningen Djurönäset, som med sin nya ledning är angelägna om lokala kontakter.

FrukostAkademien är ett samarbete mellan organisationen Företagarna Nacka-Värmdö, Handelskammaren Nacka-Värmdö, Nacka kommun, Värmdö kommun samt Skuru IK Handboll. Möten hålls ungefär varje månad med inbjudna föreläsare och annat intressant tillsammans med frukostfika. Målgruppen är företagare i Nacka och Värmdö och syfte är att erbjuda deltagarna möjlighet att möta en spännande person och få ny kunskap samt att under informella former bygga egna nätverk med kollegor. Deltagarna erbjuds att få pre-

Välbesökt företagareträff på Djurönäset.

Infälld bild: Anna-Stina Nordmark, VD i organisationen Företagarna.

sentera produkter, broschyrer och visitkort på plats vid mingelstunden.

TEXT & BILD: CHRISTER HEDBERG

SYNSAM

www.synsam.se

MODINS OPTIK SYNSAM

VÄRMDÖ KÖPCENTRUM • 08-570 345 50

Flaggan i topp för Visit Värmdö

Det var extra festligt när Visit Värmdö skulle premiärhissa sin nya flagga utanför kommunhuset i slutet av augusti. Den högtidliga ceremonin övervakades av fr.v: Kommunstyrelsens f.d. ordförande Jonas Nilsson (m), näringslivsrådets ordförande Peter Bondesson (fp), Birgitta Hansson, näringslivschef och från Visit Värmdös styrelse Birgit Wahrenberg, Magdalena von Rosen och Karin Voltaire.

Företagarträff i Värmdö!

16 oktober på Säby Säteri,
Ingarö kl. 10.00–15.00

Kostnad 400 kronor, lunch och förmiddagsfika ingår

**Spännande föreläsningar – Nätverkande
Kontakter – God mat**

Anmäl dig till birgitta.hansson@varmdo.se

Har du frågor kontakta birgitta.hansson@varmdo.se tfn: 08-570 482 04

Sista dag för anmälan (bindande) torsdagen den 9 oktober

Arr: Näringslivsrådet i Värmdö kommun

Värmdö kommun, Värmdö företagarförening, Företagarna Nacka-Värmdö, Företagarna skärgården, Nyföretagarcentrum och Stockholms handelskammare

Annons

NYTT FRÅN VÄRMDÖ FÖRETAGARFÖRENING

Värmdö Företagarförening – Din lokala företagareorganisation är en oberoende, ideell näringspolitisk organisation med uppgift att främja företagsamhet i Värmdö kommun.

• Vad gör vi?

Vi driver opinionsbildning för utveckling av företagsamheten och är ditt lokala nätverk genom vilket du kan hitta partners, leverantörer och kunder. Som medlem får du ofta rabatter och erbjudanden från andra medlemmar. Vi vill främja utveckling av nyföretagande, så att vi blir fler företagare i kommunen. Vi bistår gärna dig som medlem med rådgivning och service.

• Tillsammans är vi starka!

Vi samverkar med kommunen och andra aktörer för att företagandet i Värmdö kommun ska vara så enkelt och framgångsrikt som möjligt. Vi finns bl.a. representerade i kommunens **Näringslivsråd**, där för vi fram aktuella frågor för dig som företagare. **Kommungruppen** träffar regelbundet kommunens tjänstemän och diskuterar aktuella frågor. Kontakta samman kallande Birgit Wahrenberg med frågor du behöver hjälp att föra fram till kommunen. Birgit Wahrenberg 0704-33 60 87 varmdo.informationstjanst@telia.com . **Marknadsförings-**

Kansliet: Haghultahuset, Fruviksvägen 2-6, Värmdö. Öppet: tisd-torsd kl 8.00-14.00 Tel 570 222 85 Fax 570 222 95

E-post: kontoret@vff.a.se **Postadress:** Värmdö Företagarförening, Box 38 139 21 VÄRMDÖ www.vff.a.se

gruppen jobbar med information och genomför olika aktiviteter. Vill du bidra till detta arbete kontakta Sofia Cerne 070-938 44 61 sofia@kerasos.se

Bli medlem du också Mer information om föreningen på Kansliet är bemannat av Renata Srba 08-570 222 85, hon kan svara på det mesta.

• Ordförande har ordet

Hej skärgårdsbor!

Nu är väl de flesta tillbaka i arbetet efter en lång och skön sommar med mycket sol och bad. Under hösten kommer vi gå ut med en enkät till våra medlemmar, för att få bild av vad våra medlemmar förväntar sig av oss och vad de vill att vi ska vara behjälpliga med. Vi vill så klart att även du ska engagera dig, i styrelsen eller

en arbetsgrupp?

Hör av dig, jag vill veta vad du tycker!

Christer Anderstedt tf. ordförande VFF
Tel 0707-95 55 50
christer.anderstedt@pandareklam.se

• Nya medlemmar:

- OKQ8 Gustavsberg/OK Detaljhandel AB, Gustavsberg
- Hemmesta Däck & Recond AB, Värmdö
- Amason, Värmdö Inborr & Partner AB, Värmdö
- LISU AB, Gustavsberg

VFF

DIN VÄGVISARE TILL VÄRMDÖS FÖRETAG - www.vff.a.se

VFF

Unikt samarbete i Värmdö kommun ger arbetssökande effektivare stöd

Arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin förrättade invigningen av Mötesplats Värmdö genom bandklippning. Här tillsammans med socialchefen Carin Flemström (i mitten) och kommunstyrelsens vice ordförande Monica Pettersson (m). i anslutning till invigningen presenterade de olika samverkanspartners sina verksamheter.

En snabbare väg till arbete och studier för arbetssökande i Värmdö kommun. Det är syftet med Mötesplats Värmdö, som den 3 september invigdes av arbetsmarknadsminister **Sven Otto Littorin**.

— I Mötesplats Värmdö finns många offentliga resurser samlade. Det gör det lätt för den enskilda att hitta rätt 0 och det är precis så här man borde arbeta, sa arbetsmarknadsministern i sitt invigningstal.

Mötesplats Värmdö är en permanent satsning som ska göra det enklare för Värmdöborna att snabbt hitta ett arbete eller en studieplats. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Värmdö kommuns vuxenutbildning (Centrum för Arbete och Studier) och representanter från socialkontoret finns nu samlade under ett och samma tak - allt för att underlätta för den arbetssökande. Bland annat erbjuds rekryteringsträffar, facklig information, studie- och yrkesvägledning, seminarier om budget- och skuldrådgivning, och efter årsskiftet även coachstöd. Även Nyföretagarcentrum finns representerade och ger gratis rådgivning till alla som är intresserade av att starta eget företag.

— **Arbetsättet en dörr in** är viktigt, det underlättar speciellt för personer som varit borta länge från arbetsmarknaden, sa Sven Otto Littorin. Mötesplats Värmdö är beläget i nyrenoverade lokaler mitt i Gustavsbergs Centrum (i "Landstingshuset").

Mötesplatsens innehåll

- Vuxenutbildning
- Svenska för invandrare (SFI)
- Arbetsförmedlingens samtliga resurser
- Facklig information
- Samverkan med företagareföreningar
- Nyföretagarcentrum starta eget rådgivning
- Information i socialförsäkringsfrågor och mötesplats för försäkringsutredningar
- Matchning
- Studie- och yrkesvägledning
- Praktik
- Coachstöd
- Samverkan med hälso- och sjukvården
- Handlingsplaner
- Seminarier
- Rekryteringsträffar
- Orienteringskurs/Meritportfölj
- Datorer med IT-stöd
- Enklare datakurs

Premiär för lokalbuss i Gustavsberg

Krav och önskemål om en lokalbuss i Gustavsberg har funnits länge. Och politiska löften om det har också utlovats, flera gånger, under många år.

Men äntligen är den här. Buss 467 mellan Gustavsbergs Centrum, äldreboendena i Hästhagen (Gustavsgården) och Farsta Slottsvik (Slottsövalen) började rulla den 18 augusti. Den går på vardagar i halvtimmestrafik mellan kl. 8 och 16.

Att provåka linje 467 är inte helt enkelt. Det som önskades var en minibuss som knyter ihop bostadsområden som Höjdshagen, Lugnet, Hästhagen, Holmvikskogen med vårdcentralen i Gustavsbergs hamn, Fasta Slottsvik och Gustavsgården med köpcentrum och service. Istället blev det en kort linje på halva sträckan med två bussar som går åt var sitt håll nästan samtidigt. Det senare skapar fortfarande en del förvirring bland resenärerna. Från vilken hållplats ska jag ta bussen för att komma snabbast dit jag ska, är frågan? I Gustavsbergs Centrum finns exempelvis en busskiosk med texten: "467 Farsta Slott via Hästhagen" och 100 meter därifrån skylten "467 Hästhagen via Farsta Slott". Fast på bussarna står det Gustavsgården via Farsta Slott respektive Farsta Slott via Gustavsgården?

– Vilken buss är enklast om jag bara ska till vårdcentralen i hamnen. Och vilken är snabbast tillbaka till centrum igen, undrar **Clary Lingebyer**, 80, som länge kämpat för sin lokalbuss. Hon känner stor osäkerhet om vilken hållplats hon ska välja. Dessutom när det bara skiljer 10 minuter mellan bussturerna, som går åt varsitt håll från olika platser i Gustavsbergs Centrum

– Ibland blir det en del spring emellan, konstaterar en av chaufförerna på linjen och ser lite bekymrad ut.

Men är ni inte glada och tacksamma över SL:s generösa satsning? – Jodå, säger **Gunvor Rohlén**, 90, från Fasta slott. För henna har det

Äntligen är lokalbussen i Gustavsberg igång. Men den går bara halva vägen och det är rörigt med hållplatserna, tycker Clary Lingebyer, 80, som kämpat länge för bussen.

blivit en klar förbättring mot att de tidigare var hänvisade till Ingaröbussarna. Och hon får medhåll av **La Rocca Biagio**, 70, från Hästhagen som inte haft någon buss alls att ta tidigare. Fast han efterlyser flera turer också på kvällar och helger.

– Naturligtvis är jag glad för bussen, säger Clary Lingebyer. Men fortfarande är situationen olöst för alla oss äldre i Höjdshagsområdet. Här finns många mellan 70 och 90 år, ofta kvinnor, som blir isolerade och tvingas till färdtjänst fast de inte behöver det, säger hon. Så hennes kamp fortsätter för att utveckla busslinjen till ursprungsidén. En smidig liten servicelinje som täcker in fler områden.

– Jag har redan samlat in 136 namn för det, säger Clary Lingebyer stridslustet.

TEXT & BILD: CHRISTER HEDBERG

En härlig Skattkammare och nyheter är på gång

I somras öppnade butiken Skattkammaren i Gustavsbergs Centrum. Lokalen hyrs av Värmdö kommun och ligger i mäklarna Spanienlänkens f.d. kontor. Verksamheten är helkommunal. Här säljs hantverksprodukter tillverkade av Skattkammaren och Ekhaga, som bägge benämns socialt företagande samt Skärgårdskraft och Skärgårdsvärkstån i Hemmesta som är kommunala. Hyllorna och diskarna dignar av keramik, fågelholkar, smycken, marina prydnadsaker, textilier, stickat, tofflor mm.

– Responsen har varit mycket positiv, säger **Carina Schneider**, handledare inom Socialt Företagande och hantverkspedagog som var med och drog igång butikens verksamhet. .

– Nu behöver vi komplettera med nya produkter och det är på gång.

Skattkammaren i Gustavsbergs Centrum. Fr.v: Carina Schneider, handledare inom Socialt Företagande och Hantverkspedagog, Kurt Lindblom-Andersson, gruppleddare på Ekhagas sociala företagande, Jimmie samt Lykke Olesén, som bl a tillverkar luffarschacksbräden i trä som säljs i Skattkammaren.

BILD: IIV

Plats för 170 seniorbostäder i Ingarö Brunn

Ingarö SeniorBoende – kooperativ hyresrättsförening, har sedan 2004 arbetat med sin vision om att bygga seniorbostäder på Ingarö. Planeringen har nu kommit så långt att det finns färdiga förslag på område, hus och innehåll i verksamheten.

Den kooperativa hyresrättsföreningen har bland annat gjort undersökningar bland ingaröborna om hur de skulle vilja ha sitt boende på äldre dagar. Detta

har sedan legat till grund för planerna.

Föreningen har också tecknat ett avtal med Värmdö kommun som bland annat anvisat lämplig

mark. Den ligger i anslutning till Entreprenadvägen och Gamla Brunnns vägen. Hela seniorbostadsprojektet omfattar ca 170 lägenheter i en- och tvåplans radhus och flerbostadshus. Området som ska byggas ut i etapper är väl studerat och husen placeras utmed en vägslinga, som underlättar transporter och tillgängligheten. Alla hus och vägar följer naturen väl, som består av vack-

ert skogsbeklädd hållmark. Stor miljöhänsyn ska också tas kring materialval, dagvatten omhändertagande och uppvärmning som ska ske med luftvärme och solceller.

Bostäderna blir mellan ett och fyra rum med kök, alla får balkong eller uteplats. I området ska även finnas en servicebyggnad med samlingsal, pub, kök, bastu med relax och hobbyrum. Till och med en liten pool finns skissad. Föreningen riktar sig, enligt stadgarna, i första hand till boende på Ingarö över 55 år men även andra är välkomna som medlemmar. Medlemsavgiften är 200 kr/år men medlemskapet fordrar också en medlemsinsats på 10 000 kr för en person och 5 000 kr för medsökande familjemedlem. Andelsavgiften återbetalas vid utträde. För närvarande finns ett 70-tal betalande medlemmar och 168 medlemsansökningar. För att få bostad i föreningen krävs sedan en upplåtelseavgift som även den återbetalas vid avflyttning.

En enkät som besvarats av ca 250 intresserade medlemmar visar bland annat att önskemålet om bostadsstorlek är 33 procent 2:or, 51 procent 3:or och 16 procent 4:or. I valet av hus vill 68 procent bo i en- eller tvåplans radhus och 32 procent önskar flerbostadshus. Stor balkong eller terrass önskas av 82 procent av de svarande. På frågan om relationen insats (upplåtelseavgift) och månadskostnad (hyra), föredrog nästan 90 procent, ett system med högre kontantinsats och lägre månadskostnad. Tyvärr kan inte föreningen ge besked om någon kostnadsbild eftersom Värmdö kommun inte levt upp till sin del av avtalet med föreningen, se artikel om det på annan plats. **TEXT: CHRISTER HEDBERG**

Vargbacken, har föreningen Ingarö SeniorBoende, valt att kalla området för sina ca 170 seniorbostäder. Området planeras att byggas etappvis. Om allt faller på plats kan en första etapp börja byggas om något år. (Bilden t.v är hämtad ur Ingarö Seniorboendes folder "Ett gott och tryggt liv för seniorer på Ingarö").

www.svenskakyrkan.se/gustavsberg eller /ingarö
Besöksadress Värmdögatan 1. Tel. 574 101 50
Redaktör Karin Oljelund

Biskopsvisit i Ingarö församling

På Tacksägelsedagen den 12 oktober får Ingarö kyrka och församling besök av biskop **Caroline Krook**.

Hon predikar och firar mässa med oss i gudstjänsten kl. 11.00 och träffar sedan gudstjänstbesökare till ett samtal kring kyrkans och församlingarnas framtid.

Biskopen som går i pension om ett år och besöker församlingar där hon ännu inte varit.

I december 2007 när Gustavsbergs kyrka firade sitt 100 års jubileum var hon med, och nu är det Ingarös tur!

Biskop Caroline Krook
FOTO: JIM ELFSTRÖM/IKON

Socialt engagemang ska genomsyra våra verksamheter

September är diakonins månad i Sveriges kyrkor. I år uppmärksammar kyrkorna den växande psykiska ohälsan i våra samhällen. Månaden, som har rubriken "aktas" handlar om psykisk skörhet- något som kan drabba de flesta av oss. Under den här månaden vill vi på olika sätt lyfta frågor som rör psykisk skörhet och hur vi kan förstå och arbeta med dessa frågor i våra församlingar. Diakonins månad är ett ekumeniskt initiativ under led-

ning av Sveriges Kristna Råd där flera olika kyrkor i Sverige ingår tillsammans med Svenska Kyrkan. Under den här månaden ska diakonin, det vill säga tjänandet, medmänskligheten, kyrkans sociala engagemang och ansvar, genomsyra all verksamhet i alla våra församlingar.

Gustavsbergs församlingsgård inbjöd den 10 september församlingarna i Värmdö till ett möte för "Goda krafter i Värmdö", där vi till-

sammans med andra socialt verksamma grupper, föreningar och frivilliga samtalade om hur vi kan värna varandra och verka för det goda samhället. Tanken med kvällen var att vi skulle bli varse att vi är många som arbetar för varandras bästa. Kvällen blev ett arrangemang i samklang med och under diakonins månad

KARIN PERJUS
Diakon i Gustavsberg och Ingarö församlingar

50 år sedan kvinnan fick prästvigas Det ska vi fira

Den 27 september firas i hela Svenska kyrkan att det då var 50 år sedan kyrkomötet fattade beslut om att tillåta kvinnor att prästvigas. Detta historiska beslut togs två år innan de tre första kvinnorna vigdes till präster på Palmsöndagen 1960. Mycken vanda har det beslutet vållat somliga, men framför allt mycket glädje de allra flesta av våra kyrkomedlemmar. Det vill vi fira!

I Stockholm firas femtioårsdagen bland annat med festhögmässa lördagen den 27 kl. 11.00 i Storkyrkan och med ett tårkalas i Kungsträdgården mellan 13 och 15.

Remiss om en församling för Ingarö – Gustavsberg

Frågan om att bilda en församling för Ingarö och Gustavsberg har utretts av Stockholm stift. Förslaget är nu på remiss och ska diskuteras i respektive kyrkoråd. Enligt utredningen finns flera goda argument för att slå samman de båda församlingarna till en. Bland annat blir det enklare att bestämma var gudstjänsterna ska hållas liksom att få utrymme för fler specialinriktade eller experimentella gudstjänster i båda kyrkorna. Även den interna kyrkoorganisationen kan bli enklare och mer effektiv. Idag finns pastoratet som samordnande funktion och beslutsnivå ovanpå de båda kyrkoråden. Den nya organisationen blir då rakare och tydligare med en enhetlig linjeorganisation och ledarskap med ett kyrkoråd och ett kyrkofullmäktige. Närheten

mellan verksamheterna och deras utförare ökar och beslutsvägarna blir både kortare och snabbare.

Men alla större organisationsförändringar kan kännas skrämmande och skapa oro. Därför är det viktigt att diskussionerna, som långt ifrån är nya, kring utredningen och dess förslag mynnar ut i ett tydligt ställningstagande. Och som kyrkoherden, **Karin Oljelund**, uttrycker det:

– Vad som än blir kommer våra båda kyrkor att finnas kvar både i Ingarö och i Gustavsberg. Kyrkor som stå öppna för gudstjänst, dop, konfirmationer, vigslar och begravningar. Svar på remissen ska lämnas till den 31 oktober 2008.

Frågor och svar om kyrkan

Kyrkoherde Karin Oljelund och kyrkonämndens ordförande Jösta Claeson svarar på vanliga frågor om kyrkan och dess verksamhet. Kom gärna med ytterligare frågor, så besvaras de i kommande Församlingsblad. Välkommen!
Adress, e-post, tel se Församlingsbladets första sida.

Måste man vara med i Svenska kyrkan för att få gifta sig i Svenska kyrkan?

– Om någon av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan har de rätt att bli vigda i den församling hon/han tillhör. Utlandssvenskar, som innan de utvandrade tillhörde Svenska kyrkan, och personer som tillhör någon av de lutherska kyrkorna i Norden, Baltikum, den anglikanska kyrkan i Storbritannien eller Irland har också rätt till vigsel.

Får vem som helst begravas på kyrkans begravningsplats?

– Alla kyrkans begravningsplatser är allmänna begravningsplatser och därmed självklart tillgänglig för alla. Därför har vi en begravningsavgift som alla måste betala och storleken sätts efter godkännande av länsstyrelsen. Särskilda begravningsplatser ska upplåtas till personer av annan trosriktning. I Gustavsber/Ingarö finns ingen sådan begravningsplats. Detta har i praktiken aldrig varit en stor fråga då man gärna vill använda kyrkans begravningsplatser. Svaret på frågan är alltså, JA.

Vad är det för skillnad på präst och pastor?

– I dagligt tal brukar en förkunnare i någon av ”frikyrkorna” kallas för pastor och i Svenska kyrkan, Romersk Katolska kyrkan eller den ortodoxa kyrkan kallas denne för präst. Det hänger delvis samman med utbildning och vigning. Präster i Svenska kyrkan och katolska kyrkan har en flerårig utbildning i teologi, bibelns språk, historia, sociologi etc. Man kan se beteckningen präst som en garant för utbildning, men många pastorer kan också ha en gedigen utbildning. Pastor är också den gamla titeln på kyrkoherden och andra präster – pastor är det latinska ordet för ”herde”.

Leva under ockupation

Åsa Siverbo.

– I februari hade vi en Växthuskväll här i Gustavsbergs Församlingshem. Temat var ”Att leva under ockupation”. Johanna Bogren berättade om det ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel

och om sina upplevelser som följeslagare, berättar prästen Åsa Siverbo, präst i pastoratet.

Genom det Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel kommer män-

niskor från olika delar av världen som ekumeniska följeslagare till Palestina och Israel för att stödja de som arbetar för en rättvis fred. Syftet med närvaron är att dämpa våld, att främja respekten för folkrätten samt att genom praktisk solidaritet stödja utsatta grupper – såväl palestinier som israeler.

Följeslagarprogrammet är ett internationellt projekt som drivs av Kyrkornas Världsråd. Följeslagarens roll är att vara förebyggande. Tanken är att en utomstående tredje part kan ha en skyddande och våldsdämpande effekt i konflikten. Följeslagaren är inte någon egen aktör utan finns på plats för att

slå följe och visa solidaritet med personer och organisationer. Som tredje part är följeslagaren opartisk så till vida att han eller hon inte tar någon av de stridande parternas parti. Däremot är följeslagaren inte neutral gentemot brott mot de mänskliga rättigheterna och humanitär rätt oavsett vem som utför dem.

Huvuduppgifterna för följeslagaren är:

- Att vidga handlingsutrymmet för palestinier och israeler som arbetar för en fredlig lösning och för de mänskliga rättigheterna.
- Att ge moraliskt stöd och hopp åt de krafter som verkar för en fredlig lösning.
- Att samla och sprida information och kunskap av vad som sker i området.

Reklam för kyrkan i Gustavsberg

Gustavsberg och dess vackra kyrka är spelplatsen för reklamfilm under sommaren. Reklamen vill visa mångfalden bland mobiltelefonanvändare för mobiltelefonföretaget 3. Valet av Gustavsberg och dess kyrka som bakgrund blev självklart.

– **Kyrkan** är både ren och vacker liksom att Gustavsberg samlar människor från hela Sverige, konstaterar produktionsledaren Kith Drejdal, från S:t Paul Film i Stockholm som svarar för inspelningarna. Filmidén är att visa upp olika människor, åldrar, yrken och dialekter som använder 3:s mobiler.

Personerna plockas fram av en castingbyrå som hittar rätt karaktärer för rollerna. Som

präst och smålänning i Gustavsbergs kyrka, spelar **Börje Lundberg**. Men även Bistro Gustavsberg blev plats för en Göteborgsfigur, båtklubben vid Ekedal för en seglerska med tydlig Lidingöaccent och Kvarnbergsskolan för en högstadielev med östgötadialekt. Ytterligare fyra roller och dialekter finns också med men då filmade från andra platser. Reklamfilmen kommer att visas i flera tevekanaler under hösten.

– **Ja, som kyrkvaktmästare** får du inte vara främmande för någonting, säger **Rune Eriksson** glatt, när han hjälper det omfattande filmteamet till rätta i kyrkan. Även en kort filmsnutt kräver mängder av folk och utrust-

Att under predikan ta telefon kan ha sina sidor. Det visar ”prästen” Börje Lundberg i en reklamfilm som tagits i Gustavsbergs kyrka. Allt under ledning av regissören Kristian Petri (i rött) och medarbetare. BILD: IW

ning. Roligt är också att reklammakarna ser kyrkan som en del av samhället, vilket gör att församlingen gärna ställer upp i dessa sammanhang.

TEXT: CHE

Musik när orden inte räcker till

En barnkör i kyrkan gör mer än bara sjunger.

BILD: MIKAEL ÅBERG

Kyrkomusiken är en omfattande del av församlingsverksamheten i Gustavsberg och Ingarö församlingar. Musiken och kyrkan hör också historiskt ihop. Den utgör ett stöd för ordet, förkunnelsen, liksom hjälper till att minna- och förnimma budskapet. I många fall fyller musiken också in när ordet inte riktigt räcker till.

I vardagen förknippas väl kyrkomusiken mest med att någon kantor spelar orgeln under högmässan. Men uppdraget har långt större vidd än så. I Gustavsberg och Ingarö församlingar finns fyra mål för musikverksamheten:

- Musiken ska stärka upplevelsen av den heliga gudstjänsten och vara ett stöd i psalmsången.
- Församlingsborna ska ha ett inflytande över musiken vid dop, konfirmation, vigsel och begravningshögtider.
- Församlingsborna ska ges musikupplevelser som är knutna till olika högtider genom körer och konserter liksom få förståelse för musiken uppkomst.
- Erbjuda möjligheter till andliga upplevelser i olika situationer i livet genom musikaler, temagudstjänster och konserter.

Gustavsberg och Ingarö har två heltidstjänster för kyrkomusiken. En i vardera kyrkan. Det är **Stefan Själander** och **John Pååg**, båda

Stefan Själander (i mitten med mikrofon) vid framförandet av verket Förklädd Gud i Gustavsbergs kyrka.

BILD: JOAKIM AMBROSSON

Katarina Sunnerstig är ny barnkörsledare i Gustavsberg.

välutbildade och meriterade kyrkomusiker med många strängar på sina lyror. För att arbeta med kyrkomusik är ett brett och omfattande uppdrag. Stefan och John har därför delat på en del av uppgifterna efter fallenhet och engagemang.

I Gustavsberg arbetar Stefan Själander med Gustavsbergs Kammarkör som består av 20 personer, Gustavsbergs Vokalaensemble, med lika många och en damkör med ett 10-tal damer. Han delar också i en rad musikaliska samarbetsprojekt i samhäl-

let som Mörtnäskören, Gustavsbergskören, Havstrutarna, PRO kören, Gustavsbergs Blåsorkester och Mässingsextetten liksom Värmdö Konstförening med flera.

– Musiken ger verkligen en möjlighet att koppla samman kyrkan och samhället i övrigt, säger Stefan Själander.

För Ingarö är barnköerna en del av John Påågs verksamhet. Han leder kören Ljusstrålarna med ett 20-tal barn i klass 2 – 4 och Kördraget för elever i klass 5 – 7 liksom ungdomskören Änglakören, med för närvarande 15 ungdomar upp till 25 år. Till det kommer Ingarö Kyrkokör med ett 25-tal korister. Till det ska läggas församlingarnas många förrättningar i form av dop, konfirmationer, vigslar och begravningar liksom huvudverksamheten med gudstjänsterna.

– Det krävs en hel del kontakter och dialog inför varje musikuppdrag. Sådant tar också tid, noterar John Pååg.

Så ibland kan det bli tufft att hinna med allt. Ambitionerna och viljan är ofta större än tiden tillåter. Egentligen är vi nog underbemannade om vi jämför oss med andra församlingar, konstaterar de båda. På frågan om de har några specialiteter och favoriter inom kyrkomusiken, blir det lite förlägna leenden.

Stefan ser orgel, piano och dirigering, som sina redskap men någon favoritpsalm kan han inte säga rakt ut. Det finns så många, säger han. För John är det orgel och gitarr som gäller och bland psalmerna nämner han 285 och 522.

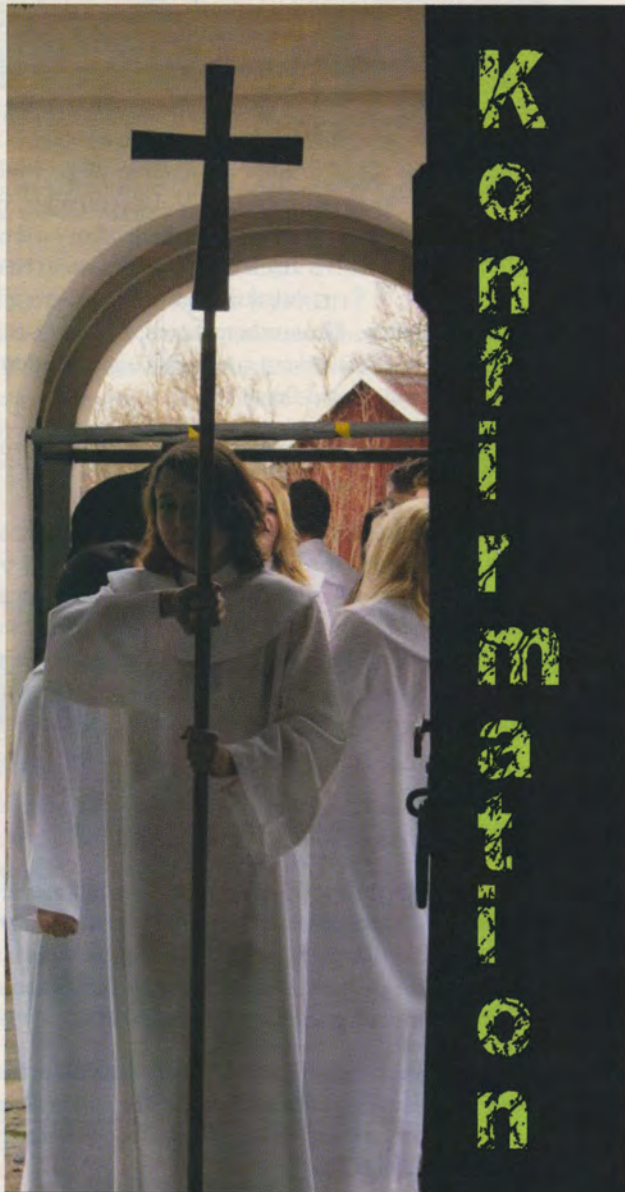
Ingarö Kyrkokör i Ingarö kyrka under ledning av kantor John Pååg (bakre raden till vänster).

BILD: CHRISTINA SVENBY

Vill du bli konfirmerad?

Har ni sett den här foldern i brevlådan? I år skickar Djurö, Möja och Nämndö, Värmdö, Gustavsbergs och Ingarö församlingar ut en gemensam folder.

Har du inte fått den kontakta din församling.

DJURÖ, MÖJA NÄMDÖ
Tel 08-571 544 00
www.djuromojanamdoforsamling.se

GUSTAVSBERG OCH INGARÖ
Tel 08-574 101 50
www.svenskakyrkan.se/gustavsberg

VÄRMDÖ
Tel 08-574 009 40
www.varmdoforsamling-ungdom.se
www.varmdoforsamling.se

Svenska kyrkan

En **sorgegrupp** startar onsdagen den 17 september kl. 18.00 i Kyrkettan. Vi träffas i all enkelhet kring en kopp kaffe och samtal. Att dela sorgen med någon kan hjälpa. Vill du delta tala med Åsa Siverbo 574 101 56

Gudstjänst firas så gott som alla söndagar och helgdagar klockan 11.00 i både Gustavsbergs och Ingarö kyrka. Åtminstone varannan vecka firar vi nattvard.

Någon gång i månaden är gudstjänsten i form av *familjegudstjänst* eller *familjemässa*, särskilt lämpad för barn och familjer. Då medverkar oftast barnkörer, och vi bjuder på kyrkkaffe och saft.

Vardagsmässa firar vi varannan torsdagskväll i Gustavsberg, jämna veckor kl. 18.45. Håll utkik efter mässan som firas en onsdag i månaden mitt på dagen!

Suomenkiel jumalanpalvelus (finsk gudstjänst)

firas en söndag i månaden klockan 13.00 i Gustavsbergs kyrka.

Samlingar för daglediga:

Tisdagar i jämna veckor kl.

12.00 serveras *Sopplunch* i Gustavsbergs Kyrkettan.

Varje torsdag samlas *torsdagsträffen* kl. 11.00 i Ingarö församlingsgård. Det lagas mat och samtals och ibland blir det underhållning.

Gustavsbergs kyrkliga arbetskreis samlas i Kyrkettan kl. 13.00 i ojäma veckor.

Bibelstudier leds av Arved Arvedson fredagar i ojäma veckor, med början kl. 14.30. *Det finns plats för flera i alla dessa grupper! Välkommen!*

Ungdomskväll är det måndag och torsdag kväll. På måndagarna börjar kvällen kl. 17.00 med middag och fortsätter med mycket musik och umgänge. Torsdagskvällarna börjar kl. 18.30. Middag, umgänge, varannan vecka mässa. Programmen skiftar. Ungdomar från 14 år och uppåt är välkomna

Kvinnofrukostar är en träffpunkt för oss: Vissa lördagar under hösten kl. 9.30-11.00 inbjuder vi kvinnor till frukostbuffé till självkostnadspris och föredrag. Håll utkik efter annons och affisch med programmen.

Växthuskvällar och internationella gruppens samlingar – se vad som händer på hemsidan och i annonser.

Konserter: Se annonser affischer eller hemsidan

Växthuskvällar och internationella gruppens samlingar – se vad som händer på hemsidan och i annonser.

En **samtalsgrupp** pågår i församlingarna, om intresse finns startas fler grupper.

Körverksamheten

består av: *Ingarö kyrkokör*, som är en vuxenkör, övar varje torsdag i Pilhamn skola kl. 19.00-21.00. I Gustavsberg finns det två vuxenkörer, *Gustavsbergs Kammarkör* och *Gustavsbergs Vokalensemble*, som övar på onsdagar i Kyrkettan 18.30-21.00.

Ånglakören är en ungdomskör som övar på måndagar i Kyrkettan 18.00-21.00

På Ingarö finns två barnkörer *Ljustrålarerna* och *Kördraget* Gustavsbergs barnkörer heter *Tonfiskarna* och *Kanoterna*. Läs mer under körer på hemsidan.

Barnverksamheten

har startat för höstterminen. Öppna förskolan är för föräldrar och barn 0-6 år. *Öppna förskolan* i Ingarö församlingshem är öppet tisdagar 9.30-12.00 och onsdagar 13.00-15.00. I Gustavsbergs församlingshem är öppna förskolan tisdagar och onsdagar 9.00-12.30. För de allra minsta barnen och deras föräldrar finns det möjlighet att träffas både på Ingarö och i Gustavsberg. *Babyrytmik* i Gustavsbergs församlingshem är onsdagar 13.00-15.00 (7-10 månader) och torsdagar 13.00-15.00 (1-6 månader) *Babycafé* i Ingarö församlingshem är på tisdagar 13.00-15.00

Ytterligare **babykonsert**, för barn 1-10 månader och deras föräldrar blir det i höst. Detta är en upplevelsekonsert för alla sinnen. Tid och datum meddelas senare.

Föräldraföreläsningar kommer att hållas under hösten vid två tillfällen. 23 september och 25 november. Föreläsningarna är ett samarbete med Värmdö kommun och BRÅ.

**Festgudstjänst
Gud – 08**

**19 oktober 11.00
Gustavsbergs kyrka**

Välbesökt föreningsmöte krävde politikerbesked:

– Ring mig på onsdag, blev svaret av den ansvarige ordföranden Peter Frej (m)

Det var en arg och besviken seniorboendeförening på Ingarö som bjöd in politiker och medlemmar till möte i Brunn skola. Trots sen söndakväll kom över 150 personer för att lyssna till politikernas förklaring varför Värmdö kommun inte levt upp till sin del av avtalet om att bygga äldreboendestäder på Ingarö.

Ingarö SeniorBoende, som är en kooperativ hyresrättsförening, har länge levt med uppfattningen att alla varit överens om planeringen av ca 170 seniorbostäder i Ingarö. Men när föreningen nu gjort sin del av avtalet med kommunen kring detta har ingenting hänt på över ett år. Så det var onekligen en förtätad stämning i Brunn skolans matsal när de politiska representanterna skulle svara.

– **Jag kan bara be om ursäkt.** Vår planeringsavdelning i kommunen är för liten för att klara den anstormning av ärenden som finns, försökte samhällsbyggnadsnämndens ordförande **Peter Frej (m)**, förklara det hela. Han ansåg vidare att exploateringsekonomi för projektet är oklar, bland annat kring markfrågorna, och att föreningen långt ifrån är ensam om att få vänta på sina planer. Peter Frej kunde också berätta att en planprocess tar mellan ett och två år.

– Det är inget löfte, men det finns en ambitionsnivå om att det ska gå att sätta spaden i jorden före nästa val, konstaterade han. Den omedelbara följdfrågan blev då:

– Om det tar år att göra en plan, från vilket datum räknar du då?

– Från idag, replikerade Peter Frej, snabbt. Men mot detta invände oppositionsrådet **Lars Bryntesson (s)**. Efter en redovisning av hur frågan om Ingarö seniorboende hade hanterats fram till maktskiftet efter valet 2006, kunde han notera att fråga ställts flera gånger i den ansvariga nämnden, men ingenting hänt.

– **Kommunen fungerar inte längre**, den verkar ha fått ”soppatorsk”, ansåg Lars Bryntesson bland annat. Även de andra partiföreträdarna, **Peter Bondesson (fp)**, **Hans Lindqvist (c)** och **Yvonne Blombäck (mp)** gav sitt gillande över projektet, Ingarö seniorboende, och beklagade att inget hänt i frågan.

När ska kommunen göra sin del av avtalet om Ingarö SeniorBoende, undrade föreningens ordförande Arne Wallin.

– Jag ger besked när nämnden haft sitt möte i september, blev svaret från Samhällstekniska nämndens ordförande Peter Frej (m).

– Det här är en perfekt ide och nu gäller det att komma igång, som Peter Bondesson, exempelvis uttryckte det. Att frågan var laddad märktes mellan politikerna som gav varandra en del slängar. På frågan om när föreningen får veta hur det blir, kom svaret:

– Ni kan ringa mig på onsdag (17/9), när nämnden behandlat ert ärende, svarade Peter Frej och skrev upp sitt nummer: 070-533 74 90. Ni kan börja ringa redan 06.00, tyckte han. Med det magra beskedet, skingrades mötet.

– Det var trots allt ett bra möte med många som kom. Vi fick också ett enigt besked från alla politikerna om att de stödjer vårt projekt – igen. Nu återstår att se om det blir något resultat den här gången, säger **Arne Wallin**, som luttrad föreningsordförande. Han får medhåll av övriga i styrelsen som nickar bekräftande. Under mötet redovisade föreningen Ingarö SeniorBoende sina planer och en enkät om bostäderna som de genomfört, mer om det på sidan 20 i tidningen.

TEXT & BILD: CHRISTER HEDBERG

Vi behöver ännu fler medlemmar i Röda Korsets Värmdökrets säger Anna-Greta Jakobsson (t.h) ordförande och Marianne Preissler, revisor i kretsen.

Många behöver oss – vi behöver dig!
Röda Korsets Värmdökrets har 400 medlemmar.

– Och vi behöver ännu fler, säger Anna-Greta Jakobsson ordförande i Röda Korsets

Många behöver oss – och vi behöver dig!

Värmdökrets.

Röda Korsets huvudprinciper är humanitet, opartiskhet, neutralitet, självständighet, frivillighet, enhet och universalitet.

Värmdökretsen träffas på Gustavsgården, Trallbanevägen i Gustavsberg.

– Här i Värmdö har vi många verksamheter som vi vill framhålla, berättar Anna-Greta.

- Insamlingar-bössinsamlingar för insamlingar runt om i världen. Höstinsamling sker den 27-28 september. Världens Barn-insamling den 12 oktober och julsamling 17 november till 21 december. Julbasar blir det 16 november i Kyrkettan, Gustavsberg med loppmarknad, försäljning av handarbeten och bröd, lotteriet, kaffe och underhållning.

- Utbildningar i Första Hjälp och Barnolycksfall
- Röda Korsets Första Hjälpskola för barn 5-8 år
- Stöd till anhörigvårdare
- Besök i Hemmet i samverkan med Värmdökontakten
- Sygrupper: sy och sticka kläder till babypaket för nyblivna mammor. Dessa paket skickas till länder där behov finns.
- Låxhjälp, hjälpa våra invandrare med svenska språket

Är du intresserad kontakta Anna-Greta Jakobsson tel 570 335 42 eller sekreterare Joel Johnson, tel 571 470 84/0733-94 11 93. E-post: joel.johnson@minmail.net Medlemsavgiften är 200 kr /år.

När vädergudarna ryter

Två dygn i en tillsynsmans vardag

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län har ett antal tillsynsmän anställda vilka ansvarar för varsitt område inom stiftelsens domäner. En av dem är **Janne Olsén** på Bullerö. Här följer en liten rapport om hur livet kan vara när det inte är vackert sommarväder.

Bullerö 6/8 2008

Vind 18 till 20m/s med en byvind på 24m/s på Alma samt regn i kopiösa mängder. Fick två dm vatten över durk i min sobbåt Lådan under 4 tim. Regnet kom vågrätt. Hade tecken på "skrynkelhud" (som man får om man badar för länge). Gästande fritidsbåtar slet sig. Fick bogsera in båtarna till hemviken. Att bogsera kl 02.00 på natten i vågrätt hållregn med byvindar på 24m/s är spännande.

Båtfolket fick nödförläggas i vandrarhemmet. Bastun eldades varm för att torka våra tillfälliga gäster samt för att de skulle närma sig en kroppstemperatur på 37°.

Taxibåtarna vägrade köra sin turtrafik till oss. Massor av telefonsamtal från nya vandrarhemsgäster samt dagbesökare som inte kom ut. Vissa stod redan i Stavnäs och tyckte att jag skulle ordna en annan båt. (Mirakel ordnar en tillsynsman varje dag, under tar något längre tid).

Två tioåriga pojkar som bodde på "hemmet" lyckades springa bort sig i skogen. Det söktes, ropades, halkades på klippor, det rök ur öronen på mammorna, det blev mörkt, det regnade massor, barnen var inte klädda ordentligt, var mycket nära att ringa 112, barnen hittades, en "uppsträckning" i den högre skolan ägde rum, grabbarna fick gå och lägga sig. När grabbarna hittats så ringer en av mammorna som varit ute och letat. Det har blivit kolmörkt, det regnar, det är såphalt

Längst ute i havsbandet utanför Nämdö ligger Bullerö. Det är inte alltid så här vackert väder.

Jan Olsén är Skärgårdsstiftelsens tillsynsman på Bullerö.

och hon har tappat sin position. Vidare så lös hennes ficklampa med sin frånvaro. Vad göra? Be henne krypandes och hasandes ta sig ner till stranden och vänta. Ut på sjön igen och söka utmed stränderna. Vindrutetorkarna gjorde ingen nytta. Upp med huvudet genom takluckan (saknade snorkel och cyklop) och hittade till slut den saknade mamman. Då kände jag hur skönt det är när det rinner vatten utmed ryggen som till slut hamnar...

Vägen mellan raststugan och toaletterna regnade bort och hamnade vid väggen till mitt hus. Gräva, skyffla, kratta, några svettdroppar samt många tankar, som inte passar sig för barn, krävdes för att få vägen tillbaka i position.

Våra får stod mitt i pälsen och tyckte livet var mindre bra. Öronen lutade neråt, huvudet hängde. Inte ens "färgodis" kunde höja stämningläget. Det enda som höjde huvudnivån något samt skapade ett och annat tefatsöga på fårskocken var när jag stöppade "singing in the rain" för dom. Kunde även ana ett litet smil. Visst är det fantastiskt när vädergudarna ryter!

Välkommen till IFD:s Butikkälla,
Hästhagsterrassen 1
(f.d. Konsumbutik)

ÖPPET tisdag & torsdag 12 – 18

LÖRDAGSÖPPET kl 12 – 15: 27 sept, 25 okt, 29 nov

Varmt välkommen!

IFD:s kretslopp gynnar alla: Givaren, mottagaren, naturen och kommande generationer.

IFD i samarbete med Värmdö kommun,
VärmdöBostäder AB, Arbetsförmedlingen,
Försäkringskassan

Tel: 08-570 105 12, 0704-95 33 09 Fax: 08-571 629 27
E-post: mirjam_ul@hotmail.com www.ifd.se

Ifd ideell förening direkthjälp

Med vänlig hälsning från Bullerös horisont

JANNE OLSÉN

BILDER: AGNETA ÖSTERMAN

Det känns så bra

Jag är på väg mot Musikens hus. Det är torsdagsförmiddag och i vår backe ner till centrum går jag och funderar på vad jag ska ta upp i samtalsgruppen i Familjecentret den här gången. Ska jag tala om hur svårt det är att förklara för min fru att hon inte behöver ta av sig alla kläder för att kissa? Eller att det är doktorn som har ordinerat medicinen, som hon inte vill ta? Nej, jag tror jag vill dela med mig av den stora glädje jag känner när hon under vår promenad uttrycker sin sköna känsla över att få gå med mig i friska luften och njuta av naturen. Till slut blir det kanske bara en förklaring om hur gott det känns att vara tillsammans med min älskade.

När jag kommer innanför dörren på Familjecentret hälsar Maria mig välkommen med en kram och talar om att i dag ska vi lyssna på musik och dansa. Men nästa gång får vi besök av vår läkare Kalle MalmLöf. När jag går ut i köket står Solveig och gör smörgåsar och kokar kaffe och allt som hör till kaffestunden. Jag tar med mig en bricka med dom goda smörgåsarna ut till cafeterian. Där håller Maria på att göra det trevligt och så sätter hon på en skiva med lugn musik.

Nu börjar våra vänner att anlända. Alla hälsar så hjärtligt på varandra. Ett nytt par kommer och vi hälsar dom välkomna. Första halvtimmen sitter vi och fikar och pratar om

det som sker och det som skett. Dom nya berättar för grannarna vid bordet hur deras situation är.

Under fikat har musiken kommit och gjort sig i ordning för att spela. När första valsen börjar kommer dansparen i gång, medan jag som har svårt att dansa sitter på stolen och gungar med i takten. Det finns fler som gör likadant eftersom dom också har rörlighetsproblem. Ja alla trivs.

När dansen är slut delar vi oss i vår samtalsgrupp och de övriga i en grupp för sig. Samtalsgruppen leder Maria och nu är det viktigt att alla respekterar tystnadsloftet så att vi kan tala fritt om våra problem. Vi sitter i en ring och i tur och ordning får alla i gruppen ta upp det dom känner för. Ofta känner vi andra igen oss i problemet och kan tala om hur vi har lyckats lösa det. Värmen och medkänslan är inte att ta miste på. Efter samtalen avslutar vi för det mesta med en kortare avslappningsövning.

Under tiden samtalsgruppen är i gång satsar Solveig de övriga med någon aktivitet t ex läser något stycke. Värmdökontakten som är med i verksamheten har ofta fler medlemmar där som deltar i denna aktivitet.

Finns det kaffe eller frukt kvar blir det oftast en liten pratstund innan vi skiljs åt.

På vägen till min fru känns allt mycket bra och jag funderar på om jag i min omgivning har några som har det svårt. Kan jag förklara för dom vilket stöd våra träffar ger.

Vi behöver varandra!

TEXT: GUNNAR SÖDERSTAM
Medlem i Alzheimerföreningen

Alzheimerdagen
den 21 sept kl 15-18
på Cirkus, Djurgården
Fri entré!

Kända forskare och artister deltar.
Missa inte möjligheten att få veta mer om sjukdomen.
Biljetter beställer du från Alzheimerföreningens kansli på tel 046-147318 eller på info@alzheimerforeningen

Vovve i vården

Sveriges första vårdhundsförare Mia Boive med hunden Bosse och en liten praktikant på besök i vårdboendet Slotsovalen i Gustavsberg.

De som kommer att bo i kommunens äldreboenden eller i sjukhem i framtiden skall inte

bli förvånade om det i vårdteamet ingår en fyrbent och hårig varelse. Det finns nämligen en motion till fullmäktige i Värmdö från Roland Ekstrand (fp) om "Djur i vården". Kommunens anställda inom vården har nu fått en första information om hur hundar kan göra stora insatser för de boende och personal. Detta enligt föreningen Hälsans Natur som svarade för informationen.

– Det här är mycket intressant och jag är mycket positiv till en utredning, säger Monica Pettersson (m), som är ordförande i berörd kommunal nämnd.

Ett nytt yrke har kommit till inom vården nämligen vårdhundsförare.

Det finns stöd från läkarhåll och så här säger Tommie Lundberg som är överläkare vid psykiatridivisionen, Akademiska sjukhuset i

Uppsala, och tidigare bl.a. hälso- och sjukvårdsdirektör vid landstinget:

"Inom sjukvården kan vi bota eller åtminstone lindra symtomen från många sjukdomar. Orsakssambanden är inte alltid helt tydliga, och vägen från sjukdom till hälsa påverkas av många faktorer i komplexa samspel. Kontakten med sällskapsdjur och andra husdjur kan vara en viktig hälsofaktor för många människor. Det är därför önskvärt att de goda erfarenheter som finns nu tas till vara."

Ingeborg Höök från Hälsans Natur gav många exempel på hur människor i vården fått hjälp med insatser där hunden spelat en viktig roll. Det är många värmdöbor som kan intyga att sällskapsdjur är stämningshöjande. Kanske vill ha kvar den känslan även inom på äldre dagar inom omsorg och vård?

TEXT & BILD: LENNART KARLSSON

Tonårsfylla vanligare i Värmdö

– Vi måste informera föräldrarna, tycker kommunalrådet Stefan Dozzi (kd).

Lisa Coudek är Värmdö kommuns utvecklingsledare i i alkohol- och drogfrågor.

– Resultaten från drogvaneundersökningen visar att vi måste satsa ännu mer på att informera föräldrar om vad de kan göra för att minska ungdomars drickande, säger kommunalrådet **Stefan Dozzi** (kd), som ansvarar för det alkohol- och drogförebyggande arbetet i Värmdö.

– I september invigs en familjemottagning som kommer att drivas gemensamt av socialkontoret i Värmdö kommun och vårdcentra-

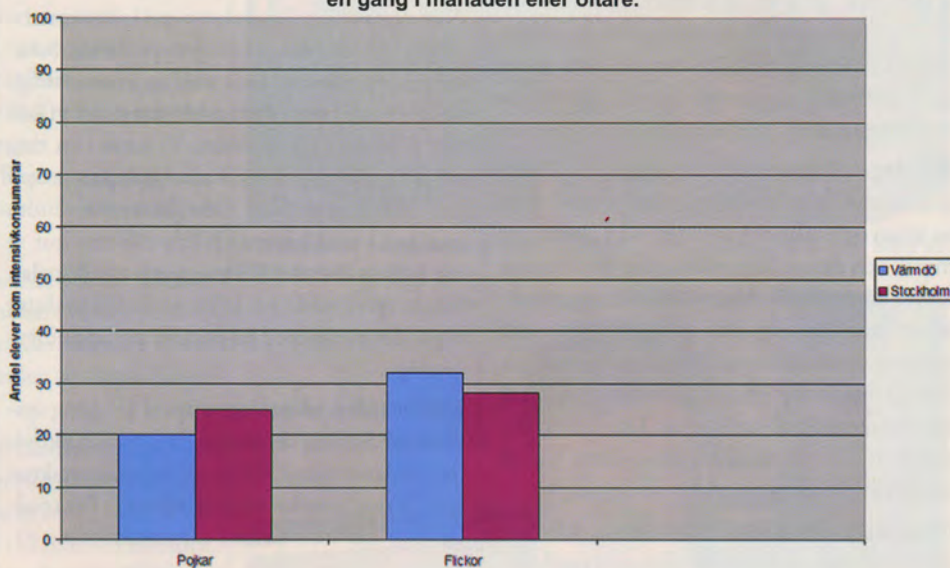
len i Gustavsberg. Hit kan tonårsföräldrar vända sig för att få information och stöd.

– Det är också viktigt att skolorna fortsätter sin satsning på att informera föräldrar efter den metod, ÖPP, som utarbetats av Örebro universitet och folkhälsoinstitutet, säger Stefan Dozzi.

En undersökning – Stockholm-senkäten – bland 15 000 av Stockholms läns niondeklassare i länets kommuner visar att:

- En större andel ungdomar i Värmdö än i resten av länet uppger att de någon gång druckit sig full
- Av den grupp som någon gång druckit sig fulla uppger en större andel i Värmdö än i resten av länet att de druckit sig fulla under den senaste fyra veckorsperioden och att de dricker minst 18 cl starksprit (motsvarande en halv kvarting, en flaska vin, fyra burkar starköl eller sex burkar folköl) minst en gång i månaden
- En större andel ungdomar i Värmdö än i resten av länet uppger att de får dricka för sina föräldrar.

Andel år 9 elever i Värmdö och övriga länet som dricker motsvarande minst 18 cl starksprit en gång i månaden eller oftare.

Följ med oss ut i natten! Värmdö Nattvandrare
www.nattvandrarar.nu

Värmdöpolare smittar av sig

Den sedan 1999 fungerande "polarverksamheten" i Värmdö har nu fått sin efterföljare i Nacka kommun. Verksamheten består av samordnare, en form av fältassistenter, som tillsammans med ett 20-tal ungdomar i gymnasieåldern rör sig runt om i kommunen där unga människor finns. Det är ett mycket lyckat koncept som fungerat väl i Värmdö.

– När polarna kommer med sin buss har det en lugnande och förebyggande effekt, vet Johan Berglind, arbetsledare för Värmdöpolarna, som nu bildat förebild för Nacka.

Deras verksamhet är under uppbyggnad och rekrytering pågår av ungdomar till polarverksamheten. I Nacka kommun samordnas detta av **Pelle Lilja, Lina Bergelt** och **Björn Callmar**. Ett synligt bevis för att allt är igång är den "polarbuss" som inköpts och som är syskonlik Värmdö kommuns motvarighet.

Syskonlika är de två "polarbussar" som nu rullar i Värmdö och Nacka som stöd och trygghet för ungdomar på byn. Här med de stolta förarna Pelle Lilja, Nacka och Johan Berglind, Värmdö.

BILD: IW

Att vara förälder – det roligast och svåraste som finns

Studiecirkeln Familjeverkstan hjälper föräldrar att bli säkrare

– Att vara förälder är väl det roligaste och bland det svåraste man gett sig in på. Vad är rätt, vad är fel? Den studiecirkel jag varit ledare för under våren hos Studieförbundet Vuxenskolan har fått mig att fundera mycket över om det finns det rätt och fel? säger **Anneli Egeberg** som till vardags arbetar på Ösby-skolan i Gustavsberg

– **Jag fick** förmånen och glädjen att leda en studiecirkel om just föräldraskap. Gruppen jag ledde bestod av tre mammor. De var otroligt kloka. Vi hade många allvarliga diskussioner som också innehöll mycket skratt och glädje. Efter studiecirkeln sa mammorna till mig att ”Alla föräldrar borde gå”. En av mammorna berättade för mig att det blev mer harmoniskt hemma redan efter det att gruppen fått sin första hemläxa, fortsätter Anneli.

– **Jag tror** att när en grupp föräldrar får träffas och prata kan det stärka dem i sin föräldraroll. Föräldrarna upptäcker att de inte är ensamma om sina funderingar och problem. För mig som ledare var det otroligt häftigt att se hur de delade tips och idéer med varandra.

– Cirkeln jag höll i heter Familjeverkstan. Den baserar sig på korta filmsnuttar som ska stimulera till eftertanke och diskussion.

– En undersökning som gjorts visade att föräldrar till äldre barn än de som går på BVC också är intresserade av gruppsamarbete. Folkhälsoinstitutet tog därför initiativ till att tillsammans med psykologen **Martin Forster** utveckla familjeverkstan.

Anneli berättar att syftet med Familjeverkstan bland annat är att:

- Stärka relationen till barnen.
- Stärka barnens självförtroende.
- Förbättra kommunikationen till barnen.
- Minska onödiga konflikter.

– Familjeverkstan riktar sig till föräldrar som har barn i ålder mellan 3–12 år. Det är viktigt att poängtera att familjeverkstan är en studiecirkel. Studiecirkelledaren är ingen expert men ska vara den som leder och strukturerar diskussionerna. Föräldrar som upplever att de har större problem bör söka experthjälp.

– **Cirkeln omfattar** nio möten. Vid varje möte tas ett ämne upp – t ex positiv kommunikation, umgänge, välja strider eller rutiner och förberedelser. En film som behandlar ämnet visar en vardagssituation som gruppen sedan pratar kring. Efter varje träff så får föräldrarna en hemläxa till nästa gång.

– **Från Värmdö** kommuns sida tycker vi att det är viktigt att stötta föräldrar, säger **Lisa Coudek**, kommunens utvecklingsledare i alkohol- och drogfrågor. Sedan ett drygt halvår tillbaka samarbetar vi därför med bland annat Studieförbundet Vuxenskolan kring studiecirkeln familjeverkstan. I en studiecirkel måste både ledare och deltagare vara engagerade i ämnet och hjälpas åt. Det är ledarens entusiasm och glädje som gör vårt samarbete extra roligt och stimulerande.

– Sedan något år tillbaka finns dessutom möjligheter för föräldrar som vill hantera bråk och konflikter mer framgångsrikt genom förskolans försorg gå en föräldrautbildning som heter Komet och även socialkontorets Individ – familjeomsorg arbetar med samma program. Under september startar socialkontoret tillsammans med vårdcentralen i

Anneli Egeberg, ledare för studiecirkeln om föräldraskap. BILD: IW

Gustavsberg en familjecentral i Gustavsbergs hamn dit föräldrar med barn i alla åldrar ska kunna vända sig för att få stöd och utbildning, framhåller Lisa Coudek.

Anneli säger att hon som ledare också lärt sig mycket, vilket gjort att hon själv börjat att fundera mer över sin egen föräldraroll.

– Det har varit fantastiskt roligt och jag vill passa på att tacka de tre mammor som gjorde det möjligt. Jag ser fram emot att få leda en grupp i höst. Kanske ses vi i en studiecirkel från Familjeverkstan. Välkomna! avslutar Anneli Egeberg.

Tio kronor från varje Värmdöbo

– **Vi har satt** som mål att vi på Värmdö skall samla in 10 kronor från varje Värmdöbo, säger **Gunvor Andersson**. Gunvor är aktiv medlem i Svenska Röda Korset på Värmdö.

– **Det betyder att** vi i kommunen tillsammans bör samla in gemensamt 374 500 kronor, fortsätter hon.

Blir det verklighet skulle Värmdö gå från att vara en av

landets sämsta kommuner till att bli en av landets 50 bästa.

Kampanjen Världens Barn handlar om alla barns självklara rättigheter till hälsa, utbildning och framtid. För trots all utveckling och alla framsteg lever en stor del av världens barn under villkor som vi inte gärna vill tänka på.

Den 10-11 oktober sänds insamlingsgalan i SVT och fram tills dess kommer skolor, företag,

kyrkor, kulturföreningar och frivilliga ute i landet att engageras i syfte att samla in bidrag till Världens Barn.

Henrik Östman, som är regionsamordnare:

– Att höra att gruppen på Värmdö, som är min hemkommun, vill bli en av landets mest generösa kommuner är glädjande. Min förhoppning är att alla som bor och verkar på Värmdö ska se Världens Barn som sitt engage-

ment för barn som inte har det lika bra som vi som bor i en av landets bästa kommuner.

Medverkande organisationer: Clowner utan Gränser, Diakonia, Erikshjälpen, Individuell Människohjälpen, IOGT-NTO-rörelsen, KFUK-KFUM, Kooperation Utan Gränser, Lions, Läkarmissionen, Plan Sverige, Rädda Barnen, Svenska kyrkan, Svenska Röda Korset, Unicef Sverige, Vi-skogen.

Världens Barn
Radiohjälpen 90 1950-6

Ny thriller av Värmdöförfattare

En av denna tidnings medarbetare, **Börje Josephson**, har i dagarna kommit ut med en ny thriller som har titeln **MISSION POSSIBLE**. Vi känner honom som en fridsam pensionär, boende i Farsta Slottsvik, som gärna skriver artiklar i Värmdö Journalen om Gustavsbergs stolta keramiska traditioner. Men då och då ökar skrivklådan och resultatet blir ett bokmanus.

Välvillig recension

Tidigare har det lett fram till tre thrillers som handlat om kampen mot narkotikans internationella profitörer. Men nu kretsar det kring konflikten i Mellanöstern. Olle Grönstedt, lektor hos Bibliotekstjänst skriver så i en recension: "...en välskrivna spänningsroman med intressant framtidspolitisk vinkling." Författaren själv har valt det lite bredare begreppet "Ett nutidsdrama". Enklast beskrivs nog handlingen i den nya boken genom att vi återger baksidesrexten:

"I MELLANÖSTERN hade det i höstas mullrat mer skrämmande än någonsin. Världen höll andan inför ett våldsbrott som bara ett underverk såg ut att kunna hejda. Hela regionen var en enda krutdurk med den 60-åriga konflikten mellan israeler och palestinier som en inbäddad bomb. Den var hotfullare än allting annat därför att stubinträden brunnit så länge. Men frampå nyåret tändes ett hopp. En ny sensationell fredsplan lanseras. Den utlöser en rad händelser som får dramatiska följder för Israels hela statsledning och för topparna i det palestinska styret. Chockartat får detta konsekvenser också för lugnet i vår fredliga svenska ankdamn. En brutal terrorattack får tre av våra ledande ministrar att hamna i en mardrömslik gisslansituation. Den våldsamma upplösningen på ett höststormigt Östersjön följs av hela den församlade världspressen."

Djävrlösning

Den nya boken är både spännande och tankeväckande. Författaren tar ett mycket djävrt helhetsgrepp på den svårt infekterade Mellanösternkonflikten. Han presenterar en lösning som skulle kunna ge ett helt nytt framtidshopp åt många miljoner palestinier och israeler som vill leva i varaktig fred. Återigen Olle Grönstedt: "Slutprojektet ter sig optimistiskt men både möjligt och trovärdigt eftersom det grundläggs av

Börje Josephson.

två starka karismatiska kvinnor, en israeliska och en palestinska..."

Var kan boken köpas?

MISSION POSSIBLE finns hos Värmdö Bokhandel i Mölnvik till ett pris på 198,-. Du kan också beställa boken direkt från förlaget i Visby per tel. 0498-21 33 60 alt. via fax 0498-21 33 29. Priset är då 148,- inkl moms. Fraktavg. tillkommer. Omfånget är 272 sidor i stor-pocketformat 13x20 cm.

Så här ser Mellanösterns karta ut om *Mission Possible* blir verklighet. Streckade områden ingår då helt i Israel - d v s Västbanken, Golanhöjderna och den f d demilitariserade zonen i Libanon. Gazaremsan blir betydligt bredare och kommer att tillhöra det nya Palestina.

Fotnot: Utdragen ur Bibliotekstjänsts recension har Häftepos 08117428

**Tandläkare
Anders Wahlberg**

**Tandhygienist
Marie Ljungberg**
Direkttelefon
0733-522 263

**Gustavsbergs Hamn
Tyra Lundgrens väg 6
134 40 Gustavsberg
08-570 319 80**

**Tandsköterska Kerstin Jorstad
Tandsköterska Ann Ullenius**

**Hälsar gamla och nya
kunder välkomna!**

Mario's Städservice
Rent ut sagt!

- Allt i företags- och bostadsstädning
- Fönsterputs
- Trappstädning
- Flyttstädning

Tel/Fax: 08-570 358 42
Mobil: 070-524 66 49
E-post: m.panaifo.q@telia.com

Hälsans Hus Tandvård

Stefan Jonsson
Leg Tandläkare
allmäntandvård

Outi Aalto
Leg tandsköterska

Patrik Mofors
Leg Tandläkare
implantat och protetik

Lena Sihlén
Leg Tandhygienist,
leg Tandsköterska

Akbar Sadeghian Rizi
Leg Tandläkare
specialist tandreglering

**Gratis
konsultation
under hela
dagen!**

Välkomna till **ÖPPET HUS** Fredag 10/10, 13-17

- Vad gäller med nya försäkringen?
- Reparationer? Implantat?
- Tandställning för vuxna ingår i nya försäkringen
- Tandställning för barn med eller utan check
- Kan man bleka tänder?
- Prova på Flux Fluorsköljning!
- Gratis hygienpåse med munvårdsartiklar vid bokning av undersökningstid!

Skogsbovägen 5
mitt emot kommunhuset

tel 570 323 88

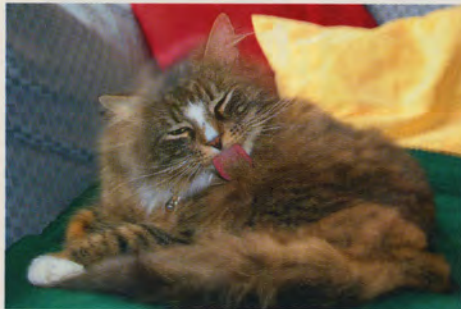

VETERINÄREN HAR ORDET

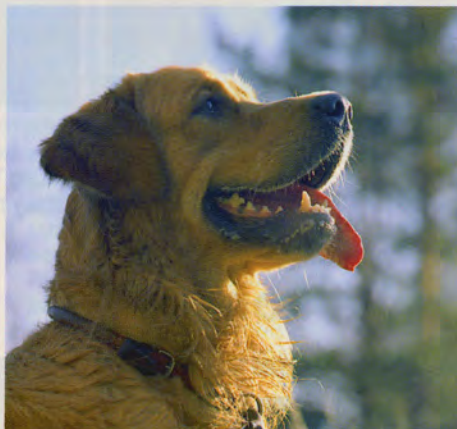
FREDRIK STÅHLBERG
Leg veterinär, Värmdö Djurklinik

En magstark föreläsning

Ända sedan Karin Szabó och jag startade Värmdö Djurklinik har vi haft ambitionen att vara mer än bara en vårdcentral för hundar och katter. I början av september anordnade vi därför en föreläsning för "våra" hunduppfödare dit veterinär Ulla Pettersson från Bayer kom och delade med sig av sina kunskaper om inälvparasiter. Ämnet må låta tråkigt men ju mer man lär sig om de olika maskarnas liv och leverne, desto mer fascinerande blir det. Jag tänkte därför ta tillfället i akt och dela med mig av några guldkorn.

Katten Tussen och hunden Lukas har det gott hos matte och husse i Kopparmora.
BILDER: POINT BLANK FOTOGRAFI AB

De maskar som drabbar hundar och katter kan delas upp i rundmaskar och bandmaskar.

Att diagnosticera parasitsjukdomar är inte alltid helt lätt. Symtombilden kan vara diffus med till exempel nedsatt aptit, blodbrist, avmagring, matt päls, lös avföring eller kräkning. Ser man maskar i hundens eller kat-

tens avföring eller kräkning så är diagnosen klar men det är dock inte alltid så enkelt utan ibland måste man skicka in avföringsprov till speciallaboratoriet där man med olika metoder letar efter inälvparasiter.

När ska man då avmaska? Uppfödare bör, som redan sagts, avmaska sina valpar och kattungar under och efter perioden då de diar. En eller två avmaskningar i det nya hemmet är sedan lämpligt.

För vuxna djur är det svårare att ge enkla råd. En musjagande katt kan behöva avmaskas en gång i kvartalet medan en inne katt kanske inte behöver avmaskas alls. Hundar i stadsmiljö behöver vanligen inte heller avmaskas speciellt ofta medan hundar som rör sig fritt i skog och mark kan behöva avmaskas en eller två gånger per år. Skillnaderna är stora från individ till individ och känner man sig osäker är det bäst att diskutera med sin veterinär.

Vid utlandsresa är avmaskning ett absolut krav och ska göras av veterinär.

De flesta avmaskningsmedel för hund och katt är receptfria men för den som har katt finns ett receptbelagt alternativ som kan vara bra att känna till. Det finns nämligen ett preparat som man droppar i nacken på katten där det tas upp via huden och sprids i kroppen. Snabbt, enkelt och smidigt. Inga fler slagsmål för att trycka i en vilt spottande katt en stor tablett.

Kontakta oss på Värmdö Djurklinik om du vill veta mer.

VÄRMDÖ DJURKLINIK

08-570 333 75

Drop-in för vaccinationer!

Röntgen, ultraljud, operation
laboratorium, medicinska utredningar,
ögonsjukdomar, hudsjukdomar,
och foderförsäljning (Hill's och Eukanuba).

VÄLKOMNA!

Önskar veterinärerna Fredrik Ståhlberg och Karin Szabó
Skogsbov. 7, Gustavsberg Öppettider: vard 08-18 (tisdagar till 21)
Fri parkering.

www.varmdodjurklinik.se

Värmdöbo reformerar FN i Afrika

Rwanda är ett av de åtta länder i världen som valts ut som pilotland för FN reformen. FN ska bli effektivare på plats och att de olika FN organen ska samarbeta så att stöd och hjälp kommer människor bättre till del. Det kan handla om att flera FN organ jobbar tillsammans, t ex kan UNICEF, WHO, WFP och FAO.

De flesta har säkert hört att FN är byråkratiskt och ineffektivt. Det ska FN ändra på. I varje land där de är närvarande med flera organ finns ett koordineringskontor som har till uppgift att samordna FN arbetet i landet. Chefen för koordineringskontoret är samtidigt chef för hela FN i landet.

Hillevi Ekberg jobbar som kommunikationsexpert på koordinationskontoret i Kigali, i huvudstaden i Rwanda i Central-Östafrika. Hennes främsta uppgift är att koordinera de olika FN organen på plats. I Rwanda är de största FN organen, UNICEF, WFP, UNFPA, FAO, WHO, UNHCR och UNDP. Hillevi har en Fil kand i kommunikationsvetenskap från Örebro Universitet, vilket gör henne lämplig för tjänsten samtidigt som hon hade rätt bakgrund.

Kommunikation, internt och externt, är Hillevis ansvarsområde.

– Jag jobbar med medierelationer, informationsmaterial som nyhetsbrev och hemsida, opinionsundersökningar och interntidning för all FN-personal i landet. Rwandas regering är FN:s närmsta som arbetspartner tillsammans med en rad organisationer Röda Korset t ex. Smidig kommunikation är viktigt för att vi ska kunna utföra vårt uppdrag, säger Hillevi.

Sedan september 2007 har Hillevi jobbat i Kigali, där hon också bor. Men radhuset hemma i Gustavsberg har hon kvar. Med i Rwanda är familjen – man och två söner på 7 respektive 3 år. Barnen går i skola respektive förskola och hennes man jobbar för Rwandiska naturvårdsverket. Under den gångna sommaren har Hillevi med familj varit hemma i Sverige och semestrat. Barnen har fått leka med sina kompisar, besökt badhuset i Gustavsberg och fikar på nya Dellan i hamnen. De har också varit på västkusten där barnens mor och farföräldrar bor och där familjen har ett litet sommarhus.

Folkmordet som ägde rum 1994 finns förstås hos de flesta som ett fruktansvärt minne

Hillevi Ekberg lutar sig tillbaka i den varma Afrikasolen.

Det finns en glädje bland befolkningen i Rwanda. Och den ekonomiska tillväxten är relativt hög. BILD/KÄLLA: UNITED NATIONS RWANDA

och på årsdagen då det bröt ut, 7 april, hölls minneshögtider över hela landet. Det skrivs ofta i tidningar om det som hände och man arbetar aktivt för att motverka att samma ideologier blossar upp igen.

– **Som utomstående** är det svårt att föreställa sig hur man påverkas av något sådant. Samtidigt finns en oerhörd vilja hos befolkningen att bygga upp ett fungerande samhälle igen. Regeringen har höga ambitioner och allt sker i en rasande fart - mycket fortare än i Sverige i många fall. T ex satsar man mycket på IT med ambitionen att bli Afrikas IT-centrum. IT-myndigheten har försett byar runt om i landet med IT center där man kostnadsfritt kan använda datorer och Internet. I flera skolor har alla elever tillgång till dator etc., berättar Hillevi.

Rwanda är tätbefolkat och fattigdomen är utbredd men regeringen arbetar med långsiktigt utvecklingsarbete med t ex FN och andra som partners för att förbättra lev-

nadsvillkoren för befolkningen. Den ekonomiska tillväxten är relativt hög. Rwanda är väldigt lugnt och stabilt och det finns inga FN styrkor i Rwanda. Kigali brukar kallas Afrikas säkraste huvudstad

– **Våra förhoppningar** är givetvis

att utvecklingen ska fortsätta gå framåt i landet och att FN-projektet leder till att ett förbättrat samarbete mellan de olika organen – vilket i sin tur skapar en bra miljö med bättre livskvalité för människorna. Och förutsättningarna är goda, menar Hillevi.

**United Nations
RWANDA**
Unity in Diversity

FN Rwandas nya logga som Hillevi varit med och tagit fram.

Handbollstjejerna tillbaka i Gurra

Stockholms Div 1-lag, Tumba försökte hålla hårt i bollen under DM-matchen mot Gustavsbergstjejerna (i rött) som dock var starkare och vann med 27 - 23.

Hög teamkänsla, mycket gott kamratskap - men också viljan att Gustavsbergs damlag i handboll ska gå framåt och ta en plats i elitserien - gör nu att flera av de spelare som för ett tag sedan lämnade klubben återvänder.

Det är många som har prövat lyckan under de 20 år som gått sedan klubben startades. (Handbollen firar jubileum i år). **Lotta Eriksson** var med i det allra första laget som bildades 1988. Hon har sedan dess varit ute och spelat för flera andra klubbar under många år men vill varva ner i sin moderklubb efter en lång karriär som spelare på

elitnivå. Lotta har valt att ha lite färre träningar än tidigare men på handbollsplan märker man ingen skillnad.

Moa Bartak, Viktoria Ödmark, Jessica Löfdahl, Emma Lind, Sandra Eriksson, Emma Kindblom och **Sofia Arnbom** vilka tillhörde laget 86-orna, har anslutit sig till Gustavsbergslaget efter ha varit med i olika elitserieklubbar under ett antal år. Dessutom har **Joanna Fransson, Sabina Ekholm** och **Lollo Eriksson** kommit tillbaka. **Linda Cadario** som spelar för svenska mästarerna Skövde-HF har valt att fortsätta att visa vad hon kan i detta lag.

- Det kan inte nog poängteras hur viktigt och glädjande det är att alla våra spelare från förra året är kvar i laget (som i år spelar i Div 3) och att det är dom som gjort detta möjligt, understryker **Kiddan Ekholm**, seniorkommittén. Kiddan ser till att allt fungerar, ordnar med saker och ting och kan allt om Gustavsbergs damhandboll. Han är med andra ord en riktig klippa!

I träningsgruppen finns 32 spelare som bildar tre lag från 16 år och uppåt - A-flickor, juniorer och damlag. Tränarna är **Björn Söderlund** och **Tommy Ödmark**, vilka varit aktiva inom sporten hela sitt liv både som spelare och ledare samt tränat seniorlag i elitserien. Träningen sker 3 ggr i veckan och innehåller löpträning - ofta i Ekedals-spåret - konditionspass, fysträningar och givetvis träning på själva spelet i Ekvallens inomhushall.

Är man intresserad av handboll och gärna skulle vilja spela i Gustavsberg kan man ta kontakt med **Stig Johansson** när det gäller handbollsskolan. Hemsida - www.gustavsberghandboll.nu. Fler spelare behövs till B-laget som spelar i Div 4.

- Div 2 är en bra och rimlig nivå för damlaget att ha som mål i år. Och ett annat viktigt mål är att vi kan erbjuda våra ungdomsspelare en möjlighet att stanna kvar i föreningen så länge som möjligt, kunna utvecklas som spelare och människa men ändå beredas möjlighet att kunna nå toppen, säger Kiddan.

TEXT & BILD: AMMI LUNDHOLM

Hur ska alla få plats på Värmdö?

De flesta av oss bor på Värmdö för att vi vill vara nära naturen och kunna vistas och röra oss där på det sätt som vi gillar bäst; med gästavar, joggande, med hund, på cykel, till häst. Och för det mesta är det inga problem utan bara härligt, men i takt med att vi blir allt fler som bor här så uppstår ibland problem som behöver lösas.

900 hästar ska motioneras i sina naturliga gångarter

De flesta som har häst tycker det är härligt att rida ut i skog och mark, men i takt med att Värmdö blir alltmer tätbebyggt och trafiken ökar, blir det svårare att hitta bra och säkra vägar att rida på. På vägarna rör sig mycket bilar, cyklist, fotgängare mm och i skogen är det ofta blött och ej lämpligt att rida där. Åkrar och vallar rider vi självklart aldrig på om vi inte har markägarens uttryckliga tillstånd. Så frågan är; var kan våra barn och ungdomar rida säkert?

Kommunen har låtit göra dessa fina ridvägsskyltar. Här går ridvägen precis intill ett fält där barn och ungdomar leker och spelar boll, vilket hästar som är flyktdjur inte alltid uppskattar.

Ridvägar planeras

Vision Häst Värmdö arbetar tillsammans med markägare och kommunen för att få till säkra och hållbara ridvägar. Hittills har vi fått till stånd ridvägsskyltning (se bild) på Tjustviksrundan och i närområdet av Gustavsbergs Ridhus. Vi har fått löfte av markägaren JM AB och kommunen om en säker ridväg söder om väg 222 och i planerna för Ekobacken finns ridvägar inritade. Nyligen tog samhällsbyggnadsnämnden beslut om upprustning av Tjustviksrundan och att ev. anlägga en separat ridväg på del av sträckan.

För att föra upp frågan högre på dagordningen kommer vi tillsammans med LRF genomföra ett öppet möte för alla där vi diskuterar frågan och konkret arbetar med förslag för olika områden. Mer info finns på www.visionhastvarmdo.se

TEXT & BILD: EVA BERGSTRÖM

Motion på fritid gynnar hälsan

Att motion är bra för hälsan och ett gott välbefinnande vet nog de flesta av oss. Men nu tyder alltmer på att det är just den motion som sker på fritiden – även om den motion man får i ett rörligt arbete eller hushållsarbete är betydelsefull – som är mest effektivt för att förhindra uppkomsten av sjukdomar. Och även när sjukdomen redan har debuterat kan motion stoppa eller förlångsamma sjukdomsförloppet.

Flera studier som nyligen offentliggjorts (Karolinska Institutet) och sträckt sig under flera år, visar att risken för att drabbas av cancer är runt 25 procent mindre hos både kvinnor och män om man utför regelbunden motion. Tjocktarms- och bröstcancer som tillhör de vanligaste cancersjukdomarna kan många gånger förhindras med fysisk aktivitet liksom hjärt- och kärlsjukdomar, högt blodtryck, diabetes, benskörhet och fetma. Dagens livsstil med alltmer stillasittande arbete, exempelvis framför datorn kan vara en orsak till de moderna sjukdomar som ses idag. Den stora ökningen av fetma och övervikt som finns i västvärlden sedan 15 – 20 år tillbaka anses till stor del bero på ohälsosamma matvanor men också ökad inaktivitet. Fysisk aktivitet har också visat sig ha förebyggande och behandlande effekter på kroppsreaktioner vid stress.

Livskvalitén hos fysiskt aktiva är högre med anledning av att det psykiska välbefinnandet ökar med en bättre fysisk hälsa. Fysiskt aktiva personer lever längre än inaktiva – upp till 9 år längre och resulterar i en lägre kostnad för samhället genom en ökad folkhälsa.

För att uppnå hälsofrämjande effekter rekommenderas daglig fysisk aktivitet i minst 30 minuter. För de flesta kan sådan fysisk aktivitet vara, raska promenader, löpning, att jogga, aerobics, cykling, skidåkning och stavgång. Vid stavgång – som ökat enormt under senaste åren – får hela kroppen sig en ordentlig genomkörning och det blir en större belastning på kroppen än vid promenader utan stav. Det här gör att regelbunden stavgång minskar midjemåttet – som är en riskfaktor för att utveckla diabetes – och det farliga bukfettet försvinner. Självklart ger även stillsamma promenader motion och gör gott för hälsan, bara promenaderna sker regelbundet.

I Värmdö finns ett flertal motionsspår.

- **Hälsans Stig** är en härlig slinga i omväxlande miljö med varje kilometer utmarkerad. Slingan i Gustavsberg är 6 km och man kan börja sin promenad var man vill och själv räkna ihop hur långt man gått.
- I **Björnö naturreservat** som ligger på sydöstra Ingarö finns ett 7,1 km långt natur- och kulturspår som följer småvägar och skogsstigar i omväxlande kuperad terräng.
- **Ösbyrundan** är ett naturskönt promenadspår runt Ösby träsk, den tredelade sjön vid Gustavsberg. Även här går spåret på växelvis skogsstigar och vägar och är 4,5 kilometer långt.
- Spåret runt **Knuts hav** och **Kvarnsjön** i Gustavsberg går på skogsmark runt mossen Knuts hav och Kvarnsjön, sydost om Gustavsbergs centrum på Farstalandet. Knuts hav är 3 km och Kvarnsjön 4,2 km.
- **Ekedalsspåret** i Gustavsberg – där jag själv ofta går med stavar – är elbelyst, brett, lätt grusad och nästan 3 km. Spåret lämpar sig utmärkt för springturer, stavgång, raska eller stillsamma promenader och skidåkning när snön har fallit. Många av Gustavsbergs idrottsföreningar utövar sin löpträning här, vilket gör

Lisa och Johan håller sig friska med regelbunden löpträning och har märkt att även humöret påverkas – man blir helt enkelt gladare.

att man kan träffa på alla sorters sportentusiaster och man behöver aldrig känna sig ensam.

- **Hemmesta**, motions- och skidspår.
- **Stavsnäs**, promenadspår.
- **Värmdöleden**, med Gottholmarundan och Tjustviksrundan.

På Farstalandet söder om Gustavsberg finns en naturskön cykelslinga som är 16 km lång. Slingan går genom kultur och natur samt rastplatser, badplats och en hel del sevärdheter. Mer information och broschyrer om kultur- och motionsspår finns att hämta på Turistinformationen i hamnen, Gustavsberg.

Även om de flesta motionsspår är förlagda i Gustavsberg finns det natursköna områden runt om i hela Värmdö. Där kan man hitta sina egna favoritspår – kan vara riktigt spännande att pröva sig fram... för att få den motion som är så viktig för vår hälsa!

TEXT & BILD: AMMI LUNDHOLM

Äventyrlust hos Skogsströvarna

Bilden visar verksamhet vid Skogsströvarnas basläger vid Ösby träsk. Skogsströvarna är Friluftsrådets verksamhet för 7-9 åringar med syskon.

Många som bosätter sig på Värmdö anger närheten till naturen som en av orsakerna till detta. Våra barn och ungdomar har möjlighet att genom förskola och skola få kunskaper om naturen. Kontakt med natur ges även av olika organisationer.

Under egna upptäckter får barnen hjälp att förstå hur allt hänger ihop i naturen och hur vi människor är en del av detta. Barnen får lära sig ordna en lägerplats, klara lättare matlagning på stormkök och över öppen eld, packa och sköta sin egen ryggsäck. I Strövarna får barnen tillfredsställa sin samlariver och äventyrlust. Genom lekar och spännande upplevelser blir gemenskapen stor i gruppen.

TEXT & BILD: LENNART KARLSSON

Konstrunda blev Hamnrunda

Verk av Inga Söderqvist.

På Värmdö Konstrunda 14 och 15 september, som i år ägde rum i Gustavsbergs Hamn deltog ett 40-tal skulptörer, bild- och textilkonstnärer på många exponeringsställen.

Dessutom hade utställarna tillsammans en liten konstmässa i Mässhallen. En samlingsutställning, som pågår t o m 28 september ägde rum i Porslinsmuseet.

Färgladdat och Betongrock i Gamla Stan

Agentia Ericsson och Jukka Herne, bägge datalärare i Värmdö kommun, ställde ut akvarell och akryl respektive skulptur i Galleri Hagströms behagfulla galleri i Gamla stan, Stockholm. Det är tredje året som Agneta och Jukka ställer ut i Stockholm. Tidigare i sommar hade duon en mindre utställning i Gustavsbergs Hamn. Årets tema var musik vilket genomsyrade de vackra och färglad-

Betongrock

Ovan: Affischen om utställningen.
T.v: Agneta Ericsson och Jukka Herne.

dade motiven. Jukkas betonggittarr och betongcello gav utställningen en extra karaktär.

– **Vi får** inspiration av varandra och så får vi impulser av konstnären **Eva Fransén** på Öland, även hon fd lärare i Värmdö kommun, som vi besöker varje sommar, berättar Agneta.

Utställningen varade i sex dagar och besöktes av ett hundratal personer dagligen. En hel del målningar blev sålda.

Gustavsbergs kyrka bjöd på ”Möte måleri–musik” – 20-minuterskonserter med utställda målningar inspirerade av tonsättaren Olivier Messiaen. Långsunda gård hade samma dagar ”Sinnenas Dag”.

Medverkande konstnärer var: Anette Abrenberg, Lisa Andréén, Maj Anttila, Marie Berner, Giovanni Bizzini, Gunilla Bjärås, Anna Björnström, Danuta Bäckman, Lotta Canow, Peter Ekroth, Camilla Eltell, Maria Grunditz, Eva-Lis Helmer, Eva Hubinette, Lennart Jobansson, Lena Karmi, Mari Koort, Claes Kruckenberg, June Magnusson, Åke Malm, Sofia Malmberg, Emma Myrman. Betty Mörelis, Stina Myringer, Åsa Ninasdotter, Lena Norsander, Sonja Odenram, Cecil P-tan, Peter Prytz, Eva Skarbäck, Inga Söderqvist, Kajsa Svensson, Rigmor Söderberg, Edith Tupy, Ilja Vucanovic, Ingrid Wermelin, Kerstin Wincrantz, Anita Wolf, Marie Öbrström.

Gustavsbergs Konstförening samlade för tolv år sedan konstnärer i Värmdö kommun till den första konstrundan. Ett femtiotal konstnärer deltog de första åren. För att säkerställa kvaliteten beslutades om jurybedömning år, 2000. Juryn består av etablerade konstnärer, lärare från konsthögskolorna och andra välmeriterade konstkännare och den förnyas varje år. Omprövning har skett vart tredje år för de medverkande

Nya mötesplatser, nya mixar

Värmdökonstnärerna Eva Schreiber (t.v) och Danuta Beckman vid Galleri Tillfället i Värmdö Köpcentrum.

Kultur och affärliv brukar allt som oftast hållas isär. En grupp konstnärer och Värmdö Köpcentrum ingick i somras ett samarbete, som kan öppna nya mötesplatser. Sommargalleriet, Galleri Tillfället, slog upp portarna mitt i shoppingcentret. En och annan kundvagnsdragande matköpare gled in i galleriet och betraktade överraskad målningar, foton och installationer.

– **Konst är som livet**, säger initiativtagaren **Danuta Bäckman**. Det finns överallt och i många former. Det försiggår inte i avskilda finrum. Det är uppkavlade armar och färg under naglarna. Hon efterlyser också samarbeten med och mellan olika konstformer. Lera, olja, ljud, ord, rörelse och rytm.

Deltagande konstnärer i Galleri Tillfället var **BAM Betty Anne Mörelis**, måleri, **Åsa Ninasdotter**, akvarell, **Eva Schreiber**, projekt Semester som konst – konst som semester, **Margareta Grundberg**, foto, **Danuta Bäckman** måleri, **Mari Koort**, foto och skulptur, **Eva Skarbäck**, keramik, **Peter Bergman**, måleri samt allmänheten med verk på temat ”Semester som konst – konst som semester”.

Torbjørn Kvasbø

Keramiker av världsklass, dynamisk och inspirerande lärare
Villeroy & Boch Gustavsberg ABs keramikstipendiat 2008

Torbjørn Kvasbø är Villeroy & Boch keramikstipendiat 2008. Motiveringen är:

"Han en keramiker av världsklass. Som professor på HDK i Göteborg och därefter på Konstfack i Stockholm, har han höjt kvaliteten på utbildningen och uppmuntrat studenterna till ett oförskräckt utforskande av de keramiska uttrycken. Allt fler studenter har under hans tid som professor börjat arbeta i stora, närmast monumentala format..

Torbjørn Kvasbø har även påverkat yrkesverksamma keramiker att ta plats på såväl den svenska som internationella scenen. Han har bidragit till att keramikerkårens självkänsla idag är starkare än tidigare.

Genom sin stridbarhet, i en annars ofta ganska försiktig konsthantverksvärld, är han en person att både positionera sig mot och söka inspiration från.

Utan honom hade sannolikt utvecklingen av svensk keramik inte varit så dynamisk som den är idag."

Stipendiet delades ut av Johan Boheman, VD Villeroy & Boch Gustavsberg AB Söndag 31 augusti kl. 17.00, Gustavsbergs Porslinsmuseum

Villeroy & Boch Gustavsberg AB och Gustavsbergs Porslinsmuseum har därmed utsett sin sjätte stipendiat. Syftet med stipendiet är att uppmärksamma keramiken i Sverige, såväl konstnärligt som tekniskt industriellt. Stipendiesumman är 25.000kr. Tidigare stipendia-

Fr-v Johan Boheman VD på Villeroy & Boch Gustavsberg AB och Torbjørn Kvasbø, årets keramikstipendiat. BILD: IW

ter har varit Päivi Ernkvist, Kennet Williamson, Signe Persson-Melin, Inger Molin och Ateljéföreningen G-studion. I stipendienämnden ingår Kerstin Wickman, professor emeritus Konstfack, Malin Vessby, skribent och Birgitta Hansson, VD Gustavsbergs Porslinsmuseum.

Eldorado för porslinssugna!

Porslinets Dag i Gustavsbergs Hamn sista söndagen i augusti lockade som vanligt mycket folk. Den porslinssugne fick sannerligen sitt lystmäte. Ateljéföreningen G-studion hade hade "Öppna ateljéer". Det var porslinsmålning, drejning, porslinsvärdering, försäljning både

av hushålls- och sanitetsporsin. Gustavsbergs Blåsorkester spelade "i bara mässningen" och Gustavsbergs Konsthall hade öppet. Kort sagt en riktigt folkfest!

Ovan t.h: Prinsessan Christina, fru Magnusson, invigde porslinsmuseets sommarutställning "Kungligt Porslin" den 14 juni i år. Utställningen, som visas i Isaerummet pågår t.o.m. 2 november, är ett samarbete mellan Gustavsbergs Porslinsmuseum och Kungl. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket.

Ovan t.v: Interiörbild från den nya basutställningen "Det vita guldet".

Porslinstorg utanför Porslinsmuseet. Nedan: Keramikern Tiina Schönberg hade öppet i sin kurslokal på Tyra Lundgrens väg 25.

GOTT OCH BLANDAT I VÄRMDÖ

Tinne utanför sin arbetsplats i Mölnviks Köpcentrum samt Kristdemokraternas ordförande Clarence Örhammar vid utdelandet.

Vitsippspriset till optiker

Kristdemokraterna i Värmdö har utdelat årets Vitsippspris till optikern Tinne Tamker, Värmdö, för hennes sociala engagemang utanför sitt ordinarie arbete via föreningen Vision och deras arbete att hjälpa hemlösa, missbrukare och socialt utslagna medmänniskor.

Priset består av ett stort glasfat med vitsippan som är en symbol för Kristdemokraterna. Vitsippspriset vill uppmärksamma personer som gjort något utöver det vardagliga, till glädje för andra.

SV startar båtutbildningar

Med anledning av förslaget att införa ett behörighetsbevis för fritidsbåtar och fritidsskepp har Studieförbundet Vuxenskolan Värmdö arbetat fram en strategi för att möta efterfrågan på dessa utbildningar. Under rubriken SV Värmdö Båtutbildningar kommer under hösten 2008 utbildningar i att ta behörighetsbevis för fritidsbåtar och fritidsskepp, kustskepparintyg samt manöverintyg för högfartsbåtar att genomföras. Till våren 2009 kommer avdelningen även att erbjuda fartygsbefälexamen klass VIII, utbildning till radarintyg samt båtradio/VHF. SV Värmdö kommer att lansera båtutbildningarna bl a vid Bullandö Marina i samband med starten till Gotland Runt samt på diverse lo-

kala marknader, exempelvis Skärgårdsmarknaden på Brunnsgård, Ingarö.

Ledare för utbildningar är Kjell Johansson som har flerårig erfarenhet av att utbilda folk som vistas på sjön.

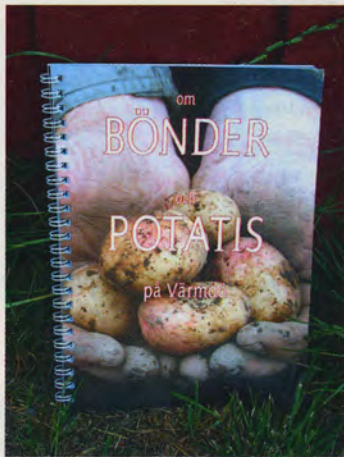
– Initiativet är väldigt bra, säger han, behovet är stort. En växande tendens inom båtlivet just nu är snabbgående båtar vilket ju också ökar olycksrisken. Förhoppningsvis kan vi genom dessa utbildningar lära människor som vistas på sjön ett bättre om-döme och på så vis förebygga olyckor.

För mer information: Studieförbundet Vuxenskolan Värmdö: www.sv.se/varmdo, varmdo@sv.se, el. 08-570 308 70.

Potatisen - kulturbärare och knöl

På den traditionsenliga Skärgårdsmarknaden i Brunn på Ingarö i slutet av juli släpptes boken "Om bönder och potatis på Värmdö" till försäljning. Marknadsarrangörer är Wermdö hushållningsgille, Studieförbundet Vuxenskolan och Värmdö LRF-avdelning.

Den nya skriften och bönder och potatis på Värmdö. BILD: ÅSA LEVÉN

Wermdö Hushållningsgille, Värmdö LRF-avdelning samt Studieförbundet Vuxenskolan har beslutat att under 2008, i enlighet med FN:s påbud, genom "Projekt Potatis" lyfta fram potatisen som lokal råvara, kulturbärare och knöl. En del av projektet är den nyutkomna boken "Om bönder och potatis på Värmdö" (bild ovan). I skriften är potatisen fotograferad som utsäde och råvara med anekdoter, dikter och citat

Lennart och Mikael Windahl från Säby gård på Ingarö sålde färskpotatis.

med en gemensam lokal anknytning till Värmdö.

– Vår förhoppning med "Projekt Potatis" är att kunna bidra till en ökad kunskap om potatisen samt om vikten av och möjligheten att välja mer miljövänliga och lokalproducerade livsmedel, skriver Hushållningsgillet i bokens förord.

Boken släpptes till försäljning på Skärgårdsmarknaden i Brunn på Ingarö i slutet av juli. Den finns att köpa på bl a Siggesta gård och hos Studieförbundet Vuxenskolan. Priset är 120 kr. BILDER: IW

Höstmarknad hela helgen

Det var marknad och föreningsdagar i Gustavsbergs Centrum första helgen i september. Hantverk, närproducerad mat, smide, kläder, knep o knäp, knal-

Arrangör var Värmdö Föreningsråd i samarbete med Wermdö Hushållningsgille och Studieförbundet Vuxenskolan.

lar, naturgodis, böcker och fika i Kyrkstallet. Spännande inslag var också racerbåtar, bågskytte, line-dance, vackraste mc:n, hästar och musik.

Leka med elden

Applåderna blev gillande starka när ensemblen tackade efter avslutad föreställning. Fr.v.: Camilla Nyberg Waller, Sarah-Maya Jackson, Lennart "Pigge" Andersson, Ingrid Svahn, Andreas Strinder, Andreas Rodenkirchen.

BILD: IW

Sommarens verkliga teaterexperiment blev lyckat. Att sätta upp Leka med elden av August Strindberg, utanför Gustavsbergs Poslinsmuseum är nu ett prövat äventyr. Närmare 1 300 besökare såg föreställningen och de behövde bara spela en av de 23 föreställningarna inomhus på grund av dåligt väder. Det lilla teaterstycket, som är en allvarlig komedi, skevs 1892. Då i en tid när Strindberg låg i skilsmässa och bodde i Värmdö, bland annat på Gustavsbergs Vårdshus, bara 100 meter från spelplatsen. För skådespelarna var just miljön väldigt inspirerande och blev verkligen en del av föreställningen. Intressant var också att två av de sex rollerna spelades av amatörer, **Lennart "Pigge" Andersson** (fadern) och **Ingrid Svahn** (modern) från Gustavsbergs Scenstudio. Övriga roller spelades av **Camilla Nyberg Waller** (sonhustrun Kerstin), **Andreas Rodenkirchen** (vännen Axel), **Anders Strinder** (sonen Knut) och **Sarah-Maya Jackson** (kusinen Adele). Med fanns också **Maria Reingardt** som spelade fiol. Föreställningen på en och en halv timme var välspelad och tät med den dramatik som uppstår, när en manlig vän kommer för nära den äktenskapliga elden. För amatörer skådespelarna blev det en utvecklande utmaning.

– **Fantastiskt.** För mig och Ingrid blev det verkligen en upplevelse att spela med riktiga skådespelare. Sättet att arbeta med föreställning och rolltolkningar är verkligen annorlunda. Mycket lärorikt, konstatera Lennart "Pigge" Andersson som gärna vill se en fortsättning. För idéer finns om att göra ytterligare föreställningar, men då från en teaterbåt.

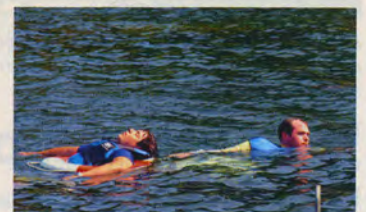
Populära picknick-konserter

Traditionsenligt inbjöd Värmdö församling även i somras till picknick-konserter på gräsmattan vid församlingshemmet Sjölidan i Haghulta. En kväll i jazzens tecken med **Cave Stompers** kunde avnjutas i början av augusti och någon vecka senare fick den ca 400 stora publiken lyssna på (bild ovan fr.v) **Tina Ahlin., Gunilla Lundblad, Peter Lundblad, Sam Benngtsson och Morgan Ågren.**

Värmdöpolitiker **Hans Lindqvist** (c) klarade galant att simma de 200 metrarna. På bryggan bl a **Ann Wallbom Fagraeus**, Kalvsviks nya simborgargeneral. Nedan t.v. glatt humör och folkfest vid Gamla Ångbåtsbryggan i Kalvsvik. Nedan t.h.: Simsäkerhetsuppvisning med livräddning. BILDER: IW

Kan du simma?

Kalvsvik på norra Värmdö, är sannolikt den enda platsen i Sverige man i öppet hav har tagit simborgarmärket varje år 75 år i sträck

– **Sommarens glada** nyhet är att simkunnigheten i Sverige bara kan bli bättre, men det förutsätter att man övar regelbundet och själv ser att man klarar av en simtur i Sveriges emellanåt relativt kalla vatten. Väldigt många lever på "gamla meriter" av simerfarenheter och har de senaste åren inte simmar längre är max 100 meter, menar **Ann Wallbom Fagraeus**, Kalvsviks simborgargeneral och förbundsstyrelseledamot i Svenska Livräddningssällskapet.

– Med tanke på att simkunnigheten sjunker och allt fler ungdomar bara simmat i poolmiljö är de rädda för det vanliga havet med sjögräs och vågor. För oss som bor i skärgården är det angeläget att vi faktiskt övar att simma regelbundet i öppet vatten. Då kan vi under trevliga former öva innan någon olycka sker, fortsätter hon.

Simborgarmärket, Svenska Livräddningssällskapet och Kalvsviks seglarklubb (KaSK) startade sitt 75:e jubileumsår med att alla boende i Kalvsvik inbjöds att simma de obligatoriska 200 metrarna i öppet vatten den 6 juli vid Gamla Ångbåtsbryggan vid Vindö ström.

– Kalvsvik har utmärkt sig på simkunnighetskartan i Sverige sedan 1934, då min far **Sven "Swall" Wallbom**, direktör i Simfrämjandet och Kalvsviksbo, satte fart på simborgartraditionen. Sedan dess har Kalvsviksborna, unga som gamla i ur och skur simmat sina 200 meter varje år, någonstans i Kalvsvik, berättar Ann Wallbom Fagraeus.

Lokala kommunpolitiker inbjöds att ta simborgarmärket. **Hans Lindqvist** (c) var på plats och klarade galant att simma de 200 meter simborgarmärket kräver.

– Inte minst den här sommaren med alltför många drunkningsolyckor visar hur viktigt det är med simkunskap. Att lära sig simma i unga år och hålla igång simningen regelbundet är den bästa försäkringen mot olyckor till sjöss. För mig blev det fina arrangemanget i Kalvsvik också en trevlig träningsrunda för Vanbrosimningen helgen efteråt, säger Hans Lindqvist

Dagen bjöd dessutom på livräddningsuppvisning, information från Svenska Livräddningssällskapet till Simborgarvalsen av Thore Skogman.

Så många kameror här finns

I Strömme Hembygdsgårdens museum finns en stor samling kameror från olika tidsepoker. Olle Ohlsson är den som samlat in och sköter samlingarna.

Besökare som stiger in i det lilla museet gör nästan alla samma kommentarer.

– Så många kameror här finns. Så tittar de längs väggarna och så följs det av. En sådan kamera har jag haft, och en sådan!

Här ute vid Strömme Hembygdsgårdens museum finns det en stor samling kameror från olika tidsepoker. De flesta har ägts av amatörfotografer så någon gammal Leica eller Hasselblad finns inte i samlingarna. Men här går

Bygdekulturen och dansen hålls vid liv

Kerstin Persson och Nils Kullstam gick liksom paret Anita och Göran Ekblom vidare till finalen där de fick dela en sjundeplacering.

För 25 år sedan arrangerades för första gången Wermdöbygdens Spelmansstämma. Detta fanns det anledning att fira tyckte dansare och dragspelare och bjöd in till både stämma och hambotävling.

Värmdöbon Ingela Thalén, som är riksorganisationen Folkdansringens ordförande invigde stämman. Hon framhöll att den här typen av arrangemang syftar till att utveckla bygdekulturen och hålla danserna vid liv.

De som deltog i stämman gjorde sitt bästa för detta och många dansare visade sig ha en otrolig kondition när de dansade timmar i sträck. Hambo, schottis, vals och mazurka avlöste varandra. Lite då och då fanns det dessutom möjlighet att koppla av med en foxtrot eller bugg.

Ingela Thalén höll inte bara invigningstalet. Hon blev även uppbyggd till att invigningsdansa tillsammans med Mikael Magnusson. Ingela tillhör Russindalens spelmän och är ofta ute och spelar till dans.

Stämman kolliderade med Upplandschottisen som i år arrangerades för fyrtionde året. Men ändå hade 20 par anmält sig till hambotävlingen. Från den arrangerande föreningen Wermdö Gammal Dansare gick paret **Anita och Göran Ekblom** samt **Kerstin Persson och Nils Kullstam** vidare till finalen och fick dela en sjundeplacering. Anita och Göran hade dessutom publikens stöd och belönades i

det att minnas för på hyllorna trängs lådkameror, bälgkameror, en- och tvåögda spegelreflexkameror. Och många kommer väl ihåg Instamatic.

– En proffskamera har jag fått säger **Olle Ohlsson** som är den som samlat in och sköter samlingen.

– Det är samlingens enda storformatskamera.

– Jag fick min första kamera när jag var i tioårsåldern, säger Olle. Men då var det ingen tanke på att börja samla. Han blev fast för fotoferandet när han tog den första lyckade bilden vid ett besök på Folkandvården i Gustavsberg, som då fanns i Vårds- huset. ”Tryck på knappen, vi gör resten” var slagordet som gavs av en av dåtidens kamerajättar Kodak.

Fotograferandet har han numera överlåtit till hustrun och barnen. Olle är mer intresserad

den kunniga publikens röstning med en andraplacering.

Spelmanslagen avlöste varandra på scenen. Och som vanligt på spelmansstämman så bildades det spontant grupper för buskspel.

– Jag har varit med alla 25 åren och det är lika roligt varje år, sade

av det tekniska. Ett intresse som även räcker till för de övriga samlingarna i Strömme hembygdsgårdens museum.

Samlandet av kameror och tillbehör började när hans pappa dog och Olle ärvde fem kameror. Ett besök på en auktion och inrop av en låda med kameror blev början på ett stort intresse för kamerateknik.

Olles samlande blev känt tack vare hans insatser i Strömme Hembygdsgårdens museum och nu hjälper många Värmdöbor till med att utöka samlingen. Kanske blir det snart dags att sätta upp ytterligare en hylla för digitalkameror?

År 2003 överlämnade Olle sin kameran samling till Strömme Hembygdsgårdens museum och man kom överens om att han får ha huvudansvaret så länge han är aktiv i föreningen.

TEXT & BILD: LENNART KARLSSON

Åke Carlsson från medarrangören Wermdö Dragspelsgille Senare under kvällen kunde publiken vara med och dansa danser från England, USA och Israel under ledning av instruktör och dansare från PRO Värmdö.

TEXT & BILD: LENNART KARLSSON

Generösa buddhister

Tusen personer deltog på festen.

Thailändska och Svenska flaggor, ballonger, färgglada dräkter och gulklädda munkar. Det var vad som mötte besökaren på Bydegården i Värmdö där omkring 1 000 personer deltog i den sommarfest som arrangerades av den Thailändska Buddhistiska Föreningen. I gröngräset satt grupper och lät sig smaka av maten från de många stånden.

Munkarna hade samtal med dem som önskade och hade även en religiös ceremoni. Srirakun musikband spelade och det dan-

Anni Johansson som vi till vardags kan träffa på vårdcentralen i Gustavsberg bjöd på solosång.

sades av både ung och gammal. Besökarna visade en oerhörd generositet och de kärle som var framsatta för gåvor fylldes snabbt och fick hela tiden tömmas för att ge plats för mer slantar. Pengarna skall användas till att bygga Europas största buddhistempel i Fredrika i Lappland.

TEXT & BILD: LENNART KARLSSON

Festligheter med Burken och Per Speleman

Leif "Burken" Björklund och hans kompanjoner.

Dragspelstrubaduren Per Speleman anlitas flitigt på fester, familjehögtider och konferenser.

IFD Butikkälla med grundaren **Mirjam Pätsi-Ullberg** och hennes medarbetare, inbjöd till festligheter för stora och små sista lördagen i augusti. En rivstart med nostalgiska brev det med **Leif "Burken" Björklund** och hans kompanjoner. Dragspelstrubaduren **Per Speleman** (Per Nylander) underhöll med Taube och andra kära "örhängen". Per Speleman passade också på att presentera sin CD "Längtan till

sommaren" med tio egna kompositioner.

Bland inbjudna politiker noterade **Jan Dolk** (m) och oppositionsrådet **Lars Bryntesson** (s). Värmdös biträdande socialchef **Barbro Levelius** och **Behroz Rahimi**, chef för socialt företagande i Värmdö, prisade Butikkällan i sina tal. Solen sken och den stora publiken kunde även njuta av kaffe och hembakat.

2 x 40 år i Kooperationen

Ebon och Tord Rönnqvist arbetar efter 40 år fortfarande inom Kooperationen, nu på Coop Forum i Charlottendal.

Att en anställd arbetar många år hos samma arbetsgivare hör väl numera till ovanligheterna. I Gustavsberg har vi två personer som har gjort just detta. Och de är dessutom gifta med varandra. Det är **Ebon** och **Tord Rönnqvist** som båda fortfarande efter 40 år arbetar inom Kooperationen på Coop Forum i Charlottendal.

– Vi började 1968 just när Domus skulle byggas ut, säger Ebon.

– **Det var lätt** att få jobb på den tiden, fortsätter hon. Vi hade arbetat inom Kooperationen i Alingsås där vi fann varandra. Tord fick ett tips om en tjänst på Domus skoavdelning i Gustavs-

berg. När Tord skulle anställas så meddelade han att han hade en flickvän.

– Ta med dig henne det fixar vi, sa Henry Eriksson som var personalchef. Så fick även Ebon arbete.

– Vi har verkligen kunnat följa handelns utveckling under de här åren, säger Tord. – De olika koncepten har avlöst varandra efter idéer från USA. Men ekologiska varor och rättvisemärkt är vi bättre på i Europa.

Sin långa anställningstid inom Kooperationen på Värmdö förklarar de med att de har haft mycket skiftande arbetsuppgifter och trivs med arbetskamraterna och att bo i Gustavsberg.

TEXT & BILD: LENNART KARLSSON

Maria Garzon bjöd på ett uruppförande av den tjeckiske kompositören J L Dussel. För skivbolaget Naxos gör hon i London inspelningar av denna kompositörs samtliga verk.

BILD: KJELL GÖRANSSON

Flyglarnas Rolls Royce i Värmdö församling

Under sommaren arrangerade Värmdö församling en pianofestival med kända pianister.

– Det var fantastiskt att i vårt lilla Värmdö få uppleva musik av kända kompositörer spelade av pianister som är vana vid större scener och många publikplatser, säger **Rune och Kajsa Johansson**. De var med på samtliga fyra konserter och är med på de flesta arrangemang i Värmdö Församling.

Vad är det som gör att kända pianister gärna kom till Värmdö i sommar, har det med den nya flygeln att göra?

– Flygeln är något av det bästa en pianist kan önska sig, säger församlingens organist **Björn Borseman**.

– Man kan kalla den för en flyglarnas Rolls Royce. Just vår flygel har dessutom använts av mjukvaruföretaget Steinberg som samplingsinstrument till dataprogrammet Cubase. Flygeln är handbyggd och tillverkad i Wien i Österrike och har ett förflutet i Tonhallen i Sundsvall. Innan den kom till Värmdö församling var den utställd i Helsingfors.

De som framträdde för en entusiastisk publik var:

Hans Leygraf, numera bosatt i Österrike,

Den ungerskfödde **Janos Solyom** som är medlem av Musikaliska Akademien, **Björn Borseman** som debuterade som 16-åring i Stockholms Konserthus med en egen pianoafton.

Maria Garzon, en världspianist, född i Spanien, bosatt i Grekland och som gärna turnerar i Sverige.

TEXT: LENNART KARLSSON

Celebert besök på Runmarö

Singer-songwriter Theresa Andersson, uppväxt på Got-

land, med stora framgångar sedan tio år i USA, sjöng och spelade i Runmarö Hembygdsgränd en afton juli. Hon har bl a arbetat med David Gilmour i Pink Floyd, Ron Wood i Rolling Stones, Neville Brothers. Theresa ackompanjerar och körar sig själv genom live "looping", gradvis in- och uppspelning – som en hel orkester med kör.

Theresa Andersson. Privat bild.

Arrangörer på Runmarö var **Bosse Stenhammar** och **Åke Sandberg**.

Snurriga hönor, marknad och tårtauktion som grande finale

Chokladhjulet med snurriga hönor är gjort av bildkonstnären Carina Schneider.

På en av årets varmaste dagar, sista lördagen i juli, gick traditionsenligt Nämödodagen av stapeln vid Hembygdsgården och i Gamla skolan där Skärgårdsmuseet hade extra öppet. Chokladhjulet med snurriga hönor, gjort av bildkonstnären **Carina Schneider**, bjöd barnen och go-

dissugna vuxna på vinst varje gång. De ca 800 besökarna hade ett tjugotal marknadsstånd att välja på utöver Hembygdsföreningens stora loppisbord, tombola, minigolf, repslageri, sagostund på biblioteket och en tipspromenad till förmån för kattemmet Tasseländ. Blev man

hungrig fanns mycket gott i Hembygdsgårdens servering, bland annat den goda Nämöburgaren, Vänö lax i pitabröd, som bara går att köpa på Nämödodagen. Då musiken från jazzbandet Accordcentralen tonat ut avrundade föreningens ordförande **Albert Mattsson** marknadsdagen som auktionsföretare med auktion på dansbanan och tårtauktion som grande finale. Men Nämödodagen var inte slut för det. På kvällen tog det fart igen med fullt ös på dansbanan till rockbandet Palm.

Andra evenemang har varit en kvällsvandring på grannön Orrö där fast- och fritidsboende visade och berättade. I samarbete med kyrkan hade vi "Hela kyrkan sjunger" i Nämö kyrka då kyrkan fylldes till sista plats. Repertoaren bestod av önskade psalmer och sånger under musikalisk ledning av **Elisabeth Ringbom**,

Möja och vår sommarpräst **Camilla Ulén**, Ingarö. I Hembygdsgården hade vi 6 juni Nationaldagspub och under sommaren har ett antal biofilmer visats för stora och små. Ett föredrag blev det också: Bilder och prat om det ca 300 år gamla "Dalarövraket", eller Gubbvraket som det kallades först av Marina Kultursällskapet (ett kompisgäng i gubbålder, därav namnet) som hittade vraket. **Jan-Erik Johansson**, yrkesdykare och vrakfinnare, kom och berättade om hur det går till att söka efter vrak i dessa tider med modern teknik, känslan när Dalarövraket hittades och så fick vi se en film från de första dyken på vraket.

Sist men inte minst har föreningen bemannat Nämö bibliotek, med ideella krafter på prov, sen Värmdö kommun upphörde med sina ö-bibliotek.

TEXT: GUNILLA SÖDERQVIST
BILD: MARKUS BOLDEMANN

Siggesta drar folk

Konserten med Pugh Rogefeldt var utsåld och stämningen fantastisk.
BILD: SANNA DANELL

Siggesta gård och loge kom under sommaren 2008 att utvecklas ytterligare. Siggesta är nu ett begrepp och en självklar mötesplats. Fotbollsgolfen var en ny attraktion för i år och backluckeloppisen är nu mer ett måste att besöka. Siggesta loge kunde också presentera ett brett artistutbud med flera dundersuccéer. Både **Pugh Rogerfeldt** och **Richard Wolff** är naturligtvis stora publikdragare men även andra artister som **Brolle**, **Loffe**, **Babben**, **Hayit Kafé**, **Frida Öhrn**, **Noice**, **Rednex**, **Uno Svenning** och **The Real Group** går inte av för hackor. Måndagsallsången liksom Western-temat har också fallit väl ut, får vi veta av produ-

Western dagens avslutades med ett bejublat uppträdande av Rednex i logen, ackompanjerade av linedansar från Värmdö.
BILD: ÅSA LEVÉN

centen på Siggesta Gård, Sanna Danell. Biljetter bokas via www.ticnet.se eller maila till biljettboden@siggestagard.se. I mitten på augusti var det Westerndag på Siggesta gård, Värmdö. Och det vimlade av cowboys och indianer på gårdsplanen. Besökarna fick prova på att skjuta pilbåge, kasta lasso och dessutom fanns flera av kommunens föreningar på plats för att visa upp sina verksamheter. Bland de mer uppskattade var Westernridning och föreningen Silverspur Linedancers som lärde ut linedance utanför ladan.

Gustavsbergsvännerna stiger ombord efter ett intressant besök på Möja.
BILD: IV

Möjabesök av Gustavsbergsvänner

Föreningen **Gustavsbergs Vänner**, som är en hembygd-förening för Gustavsberg, genomförde sin årliga båtutflykt den 23 augusti i år till Möja. Drygt hundratalet medlemmar deltog och fick under resan en utförlig guidning av **Göran Lundgren**, föreningens förre ordförande. Färden gick via Baggensteåket, och Vaxholm ut till Möja och Berg, så det fanns mycket av historia och aktuella händelse att berätta om.

Väl på Möja gavs information om Möjasamhället förr och nu av turistföreningen liksom en rundvandring och besök i bl a Hembygdsmuseet. På hemvägen, som gick över Ingaröfjärden, blev det tid för samvaro med ett melodikryss som underhållning. En viktig del av verksamheten i föreningen är besök och utflykter av olika slag för att se och uppleva hembygden. Men också för kunskapsutbyten mellan medlemmarna och andra Hembygdsföreningar. Mer information finns på föreningens hemsida: www.hembygd.se/stockholm/gustavsberg

Fågelbro ridklubbs ungdomssektion, förklädda till smurfar, kom med åtta ponnier och genomförde en kadrilj på den sluttande "ridbanan".

Fest till häst på Armémuseum

Lördagen 23 aug var det en riktig hästfest på Armémuseum i Stockholm. Ett imponerande program med allt från ridande

vaktparaden, Blå Stjärnor i damsadel, travhäst från Solvalla och en lång rad Värmdöekipage! Närmare hälften av programpunk-

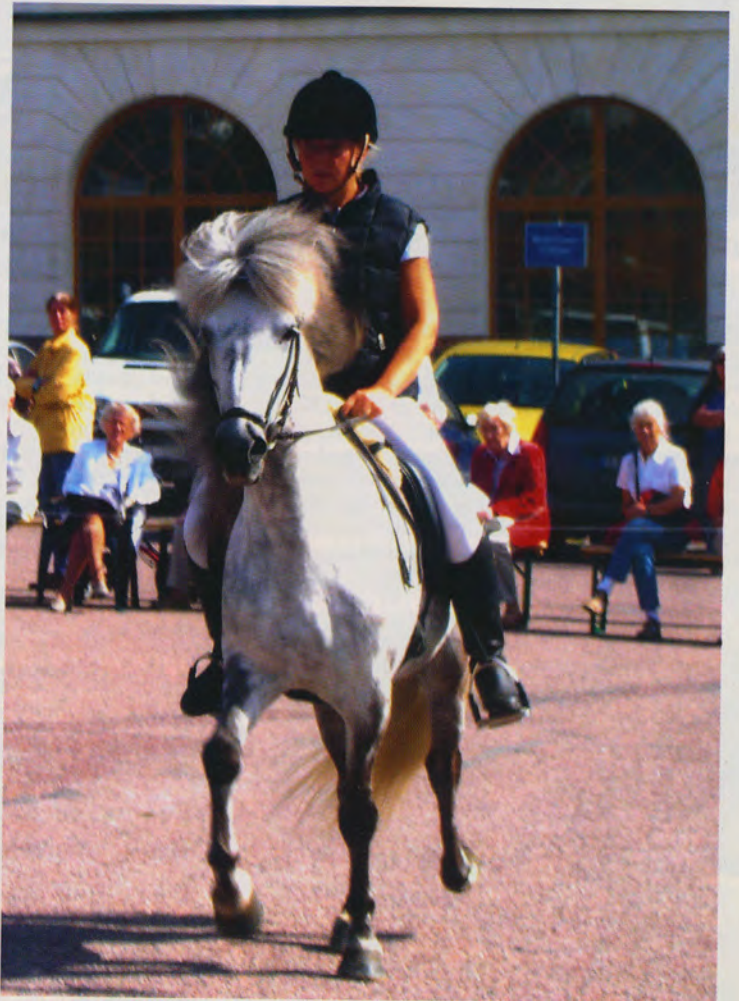
terna utfördes helt eller delvis av hästar och ryttare som ingår i nätverket Vision Häst Värmdö. Nätverket var också där med ut-

ställning och informationsbord för de 800 personer som kom och njöt i den strålande solen.

TEXT & BILD
EVA BERGSTRÖM

Friesern Fritz med Jeanette Gullbro Tjeder från stall Tjeder, Fågelbro gjorde en bejublad dressyruppvisning.

Ovan: Islandshingsten Freydir med sin tävklingspartner Jessica Ericsson från stall Beatelund visade gångarten tölt.

Till vänster: Att få borsta och kela med shetlandsponnier är alltid lika populärt. De här kommer från Ponnystall Stockholm i Tollare, Nacka

25 ÅRS ERFARENHET PÅ VÄRMDÖ

Allt på ett plan i välskött kedjehus centrala Djurö på återvändsgata med fin sjöutsikt

FÖR INFO OCH VISNING RING 0705-18 88 80

En idyll på återvändsgata, kedjehus uppfört 1974, boarea 126 m², 4 r o k. Kök med sep matplats, vardagsrum i vinkel med utgång till terrass och kvällssol. Lättskött insynskyddad trädgårdstomt 658 m² med fruktträd och plan gräsmatta. Garage/förråd. Båtplats för mindre båt ca 150 m. Skola, dagis, affär, bageri och kommunikationer inom bekvämt gångavstånd. Pris 2,2 milj eller högstbjudande. **Granvägen 6.**

Villatomt med attraktivt högt läge i Björknäs med sjöutsikt över Skurusundet och farleden

FÖR INFO OCH VISNING RING 070-715 45 81

Fastighet bebyggd med 1880-talsvilla och garage som båda skall rivas samt pool. Härlig trädgårds/naturtomt 1.530 m² med plana gräsytor och fina utsiktsplatser. Pris 4.9 milj eller högstbjudande.

I Björknäs åk Talluddsvägen - vänster till Fredriksbergsvägens slut, höger Petrusvägen till rött hus vänster sida.

Villa med naturskönt läge i Långvik Ingarö nära bad- och båtplats

VISAS 13 - 14 SÖNDAG 21/9

Villa i gott skick, uppförd 1990, på höjden med svampskogen och naturen som granne, totalarea ca 150 m², 6 r o k. Entréplan: rymlig entréhall, sep wc. Grovkök med tvättmaskin, dusch, bastu, allrum/sovrum, förråd. Övre plan: hall/allrum, sovrum, badrum, barkök med matplats i fil med storstugan, braskamin och utgång till stor altan i s/v. Vind, litet allrum, 2 sovrum. Trädgårds/naturtomt 2.599 m². Pris 2.750.000:- eller högstbjudande. **Långviksvägen 27.**

Djurö - stor sjönära tomt - sjöutsikt lugnt läge vid vägens slut nära bad, båtplats, buss

FÖR INFO OCH VISNING RING 070-715 45 82

Rejält välunderhållet fritidshus, totalt ca 80 m², 3 r o k. Stensatt uteplats med sol hela dagen. Stor möblerbar hall/rum i anslutning till sällskapsrum med öppen spis och sjöutsikt. Kök, matplats, öppen spis, vedspis, inglasad veranda. Genomgående nyslipade trägolv samt vitmålade väggar. Gästhus, bastu, dusch, miljötoa samt snickarrum. Härlig kuperad skogs/bergstomt 10.220 m². Ca 200 m till badplats och båtplatsmöjlighet. Pris 2,5 milj eller högstbjudande. *Ca 5 km efter Djuröbron vänster via bom in i området - höger till Djuröviksvägen 6.*

Sjötomt Runmarö - Långvik sjöutsikt samt solnedgång i nordväst nära reguljär båtförbindelse

FÖR INFO OCH VISNING RING 070-715 45 82

Äldre fritidshus ca 50 m², 4 r o k. Allrum med öppen spis, altan med sjöutsikt, dusch. Enkel äldre sjöstuga ca 15 m², 2 rum, vidbyggt förråd. Förråd. Mjukt sluttande naturtomt 4.065 m² med brygga. På Runmarö finns skola, bageri, affär, filmvisning i hembygdsgränd på sommaren, krog vid Styrsviks brygga, kiosk samt seglar- och tennisbåtar. Ön går att nå med buss från Slussen - Stavnäs. Ca 40 min därefter reguljär båtutture ca 15 min alt passbåt som stannar vid den egna bryggan. Pris 3.975.000:- eller högstbjudande.

Skärgårdsvilla på strandtomt Skärmarö på Värmdö med egen brygga nedanför samt utsikt över kobbar och skär

TITTA SJÄLV ELLER RING 070-715 45 82 FÖR INFO

Rejal villa 7-8 r o k, totalarea 200 m² + förrådsställare. Stort härligt vardagsrum med högt i tak, parkettgolv, rejäl öppen spis/kassett, stora fönsterpartier med sjöutsikt. Rymligt kök med sjöutsikt, altan mot sjösidan. Badrum/wc, duschrum/wc. Övre plan: ljust härligt allrum, strålände sjöutsikt. Källardel med klinkergolv, rum, öppen spis, kaklad dusch. Tvättstuga, groventré. Stort garage, förråd, vidbyggt gästtrum med sjöutsikt. Naturtomt 2.430 m², plana gräsytor samt skogbacke mot sjösidan. Pris 4.995.000:- alt högstbjudande. **Källviksvägen 5.**

Strandtomt för villa med fritt läge mot fin naturskön udde i välordnade Evlinge på Värmdö

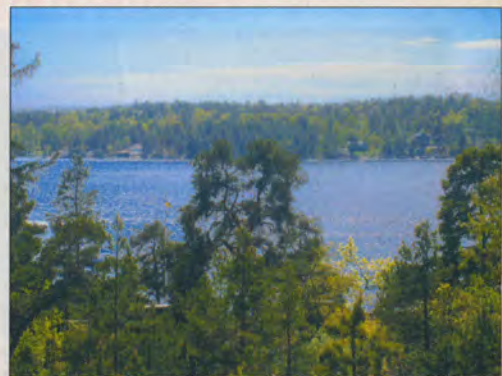
FÖR INFO OCH VISNING RING 070-715 45 82

Två knuttimrade hus 20 m², 3 rum + källare resp 30 m², 2 r o k, öppen spis. Härlig uteplats mot vattnet vid huset. Frigga. Förråd. Fin naturtomt 2.317 m². Vackert läge med sjöutsikt ca 75 m från båtplats vid gemensam brygga med segelbåtsdjup. BYGGGRÄTT FÖR VILLA. **Evlingevägen 2.** Pris 2.285.000:- eller högstbjudande.

VI SÖKER FASTIGHETER INGARÖ - VÄRMDÖ - DJURÖ GÄRNA MED SJÖNÄRA LÄGE

För en lyckad försäljning, vänd er till Kjell Johansson Fastighetsbyrå med mer än 25 års erfarenhet av fastighetsförmedling inom Värmdö kommun

Kjell Johansson
FASTIGHETSBYRÅ
08-641 10 00
WWW.KJFAST.SE

Stor tomt med sjöutsikt i sydväst högt fritt läge mot Vindöström i Abborkroken vid Överby på Vindö

FÖR INFO OCH VISNING RING 070-715 45 82

Ett härligt läge med chans till stor byggrätt. Här är du långt ute i skärgården bara en timme från Stockholm. Tomten som är en bergs/naturtomt om 4.590 m² har ett högt, fritt läge och en plåt där drömmuset kan vila majestätiskt. Lugna lantliga trevliga omgivning. **Abborkroksvägen 49.** Pris 1,7 milj eller högstbjudande.